

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mescu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 6.

15. junija 1862.

XI. tečaj.

Pridiga za 6. pobinkošno nedeljo.

(Kako Bog za nas skerbí; gov. J. Š.)

„Množica se mi smili; ker glejte! tri dni so že pri meni, in nimajo kaj jesti.“
Mark. 8, 2.

V v o d.

Bog je stvaril nebesa in zemljo. In ker jih je stvaril, jih tudi varuje in ohranjuje, ter vedno za nje skerbi in za vse stvari na njih. Da bi Bog ne vedel, tudi vrabič s strehe ne cepne, zoper njegovo voljo nam tudi las z glave ne pade. Kako skerben da je Bog sešebno za človeka, nam priča tudi čudež današnjega sv. evangelja. Ko vidi Jezus lačne množice, ki so se bile krog njega zbrale ter njegove zveličanske nauke poslušale, reče svojim učencem: Množica se mi smili, ker... In glej, čudno jih nasiti z malo kruhi in ribami, in nazadnje je ostankov več bilo, ko poprej vsega živeža. Kakor množico v današnjem evangelju, še tudi zdaj dobrotljivi Bog nas vse hrani in živi; in da to res nič manjši čudež ni, se bote iz mojega današnjega govorjenja prepričali.

Razlaga.

Tisti Gospod, ki je nekdaj vodo v vino spremenil, in nič manj čudno tudi še dandanašni naše tersje z grozrdjem obklada, je danes nekaj enacega s kruhom naredil. Par kruhov (7 hlebov) in nekaj ribic ima v roci, in ž njih naredi, ne scer nekaj družega, kakor kar je poprej bilo, ampak več kakor je poprej bilo. Bilo je krog 4000 mož, ktere je s sedmimi hlebi in nekterimi ribami nasitil. Aposteljnomo se je moglo pač

čudno zdeti, kadar jim reče Jezus sedem hlebov in nekoliko ribic med 4000 mož razdeliti. Gotovo so mislili sami pri sebi: S to betvico bomo kmalo pri kraju, le nekterim naj damo, da se najedó, in kruha in ribic več ne bo; vsi drugi bodo mogli lačni ostati. Ali glej, ko začnó razdeljevati, jim kruh in ribe vidoma rastejo med rokami, in ne zmanjka, dokler ni vsakteri obdarovan in nahranjen. In ko je vse nasiteno, ostankov več naberó, kakor je poprej vsega kruha in ribic bilo, naberó celih sedem košev. Mislim, da se je apostelnom samim že med razdeljevanjem čudno zdelo, da kruha in ribic le ne zmanjkuje, nič manj čudno pa se je moglo ljudem dozdevati, ki so bili nasiteni in nahranjeni po tako cudnem potu. In niso si mogli te reči drugač razložiti, kakor da mora Jezus gotovo tisti velik prerok biti, ki ima na svet priti.

Ko bi kdo še dandanašnji le enega tistih koscev ostalih hlebov ali ribic imel, o kako visoko bi pac tega ostanka ne cenil? In obljubim, da bi ljudje trumama na božjo pot hodili, si ogledat ta cudni ostanek cudnega kruha, in gotovo bi se vsakteri skerbno varoval, temu cudnemu kruhu kako necast storiti, ter ga ali zavreci ali pohoditi.

Kaj pa bi še le rekli, ko bi zdaj kdo med nas stopil, ter pred nami ta čudež ponovil in nasitil s sedmimi hlebi 4000 lačnih ljudi? Neznano bi to zahrumelo po vsem svetu, in bi ga po vseh novinah hvalili, in kralji in cesarji bi hotli čudodelnika viditi in poslaviti, in ljudstva bi mu čast in hvalo dajale, in ga med zvezde kovale. Za božjo voljo! bi ljudje vpili in kričali, kaj se dandanašnji vse ne zgodi! Kdo bi (to) mislil! Pa sem zraven bil, sem čudni kruh jedel, sam sem vidil in se prepričal z lastnim očesom, da ni več kruha imel, kot par hlebov, in je ž njimi nasitil toliko tisuč ljudi in je na posled še več ostalo, kakor je poprej bilo. In eden bi drugemu to čudo pripovedoval, in sloves bi se raznesel na tisuč in tisuč ur, in slave in hvale čudodelnikove bi ne bilo ne konca ne kraja.

Če bi pa enemu ali drugemu povedal in rekel: „Ostani doma, ni ti treba 100 ur dalje hoditi, le pred vežo se vstopi ali zunaj pred vas, v kateri stanuješ, in že si sred cudeža, in ti sam si apostel, ki ta kruh razdeljuješ ali vsaj eden iz mno-

žice, ki ješ in vživaš od tega kruha dan na dan“, bi me morda debelo gledal, in me ne razumel.

In vendar je taka. Čudež, ki ga je Zveličar po današnjem sv. evangelju storil, se leto za letom ponavlja po našem polju, po naših njivah in livadah. Ali ni puščava ta svet? Ali niso semena, ki jih vsako leto v zemljo veržemo, ravno kot sedmeri hlebi, s kterimi bi se zamogli le nekteri posamezni ljudje prehraniti po širokem svetu, ki se pa pod božjo blaživno roko in obrambo na stoterno pomnožujejo? Kdo je vstanu nam to vtajiti? kdo tega ne vidi? In vendar tega nočemo viditi in spoznati. In se nam marsikterikrat godi, ko tistemu fantiču, ki spred samih hiš ni mesta spoznal in spred samih dreves gozda ni vidil. Glej! ti si kmetovavec, in vendar morebiti še nikoli nisi mislil na to, da ravno ti si eden tistih Jezusovih učencov, ki sedmere hlebe med ljudi razdeljuje. Poglej! tebi je Gospod blagoslovljene hlebe v roko dal, in tebi je izročeno, ta čudni kruh ljudem deliti. In ki so v mestih in tergih in vaseh, in nimajo polja in njiv so ljudstvo, med ktero se čudna hrana deli. In Gospod, ki ti kruh žegnuje (blagoslovlja), ter zernje, ki se v zemljo verže, na stoterno namnežuje, je ravno tisti Gospod, ki je po današnjem evangelju sedmere kruhe namnožil, ravno tisti vsemogočni Bog, ki moč ima, tudi iz nič kruh narediti, ter ga sam iz sebe vstvariti. Ne iz drugih, temoč le po njem in iz njega dobiva ves svet svoj kruh, ravno kakor pajek pajčevno in svilna gosenca svilo le sama iz sebe izpredeta.

In vendar nam je vse to tako nekako ravnotero, in nam ne pride na oči. Med lepo setevjo se sprehajamo, gledamo težko klasje in košate latice; da se nam pa ravno v tem čudež današnjega evangelja ponavlja, da ravno tista roka, ki je nekdej sedmere hlebe blagoslovljevala, tudi našo setev blagoslovljuje, in smo ravno mi tisto ljudstvo, ki od tega čudnega kruha sleherni dan vživamo, nam tako malokrat na misel pride; in si mislimo, to je vse že tako vstvarjeno in mora ravno tako biti in ne drugač. In ker je to res tako, in se ta čudež leto za letom pred nami ponavlja, ga že nič več za čudež nimamo, ampak le za kako navadno in lahko reč. Nad čudežem današnjega sv. evangelja stermimo, za čudež na našem

polju pa se ne zmenimo. Kmetovavec gre na polje, obdela svojo njivo, in se spet domu poverne ter misli: Solnce sije samo od sebe, dež pride sam od sebe, in tedaj bo tudi samo od sebe rastlo in zorilo, in kedar dozori, bom spet prišel in požel. In to mu je tako nekako navadna reč, ker misli, da mora tako, in ne sme drugač biti, dokler Gospod gor nad nami tega drugač ne oberne, in semena več ne blagoslovi, in nerodovitna toca ali kaka druga nesreča polje obiskuje; tedaj še le se mu oči odpró, zdaj v nesreči še le spozna, da zna tudi drugač biti, in da vse to ni tako kaj lahkega in navadnega, kakor si je bil poprej domišljeval. To pa nam ni ravno v nobeno čast, da vsakdanjih čudežev, ki se pred našimi očmi godé, ne vidimo in ne porajtamo, ampak je le velikoveč žalostno znamenje, kako čudno smo zamaknjeni v časne reči.

Toda tisti, ki dá solncu vzhajati nad dobrimi in hudobnimi in deževati nad pravične in krivične, je le vendar toliko usmiljen in radodaren, da se po tej nehvaležnosti ljudi, ki jih dan na dan s svojim čudežnim kruhom živi, ne dá zaverniti, in da večidel zerno blagoslovi, in mu le malokterikrat svoj blagoslov odtegne. Bi rekel, da se na 50 dobrih komaj 4 slabe letinje štejejo. In kedar Bog zernje blagoslovlja, ga blagoslovlja do obilnosti. — On, ki je s nekterimi krubi in ribami nad 4000 ljudi nasitil, bi bil tudi lahko jed tako razdelil, da bi bili ravno izhajali, in da bi nè bilo nič ostajalo, toda tega ne stori, ampak je jed v obilo razdelil, tako da se je nabralo 7 košev ostankov. Prišel je namrec iz nebes; kdor pa iz nebes pride, in nebeško natoro ima, ne dá le toliko, da se nasitimo, ampak da tudi v obilo. Njegova milost ni le zadostivna, temoč tudi obilna. V teh ostankih pa spet zagledamo, kar se leto za letom v naših žitnicah in shrambah ponavlja. Ljubi Bog vsako leto veliko več rasti da, kakor kar povžijemo, ali prav za prav, kakor kar za svoje ohranjenje potrebujemo. Le spomnimo se na celo versto rodovitnih lel in na bogate zaloge, kakoršnih je bilo takrat povsod; ali ni tedaj več kot spodobno, da smo za te kosce, ki so nam čez potrebo ostajali, Bogu hvaležni? in ali ni naša sveta dolžnost, da sleherni kosec tega čudnega kruha v časti imamo? Obilnost pridelkov je božja bogata gnada, zato se ne sme pre-

deržno zavreči, ne lahkomišljeno pohoditi ali scer v škodo priti. Jezus ostalih koscev ni pustil v sprido iti, ampak pobrati in shraniti jih je ukazal. Naj bi se bil le eden tistih koscev do današnjega dne ohranil, o kako bi ga pač ljudje spoštovali? V tem koscu, bi rekli, je prav razvidna moc in ljubezen našega nebeškega Zvelicarja, in nas zraven še prav živo opominja na njega samega, ki je kruh, kateri je iz nebes prišel. Uprašam pa, ali je naš vsakdanji kruh, ali k'asje na polji manj, kakor kruh, ki ga je Jezus po današnjem sv. evangeliu namnožil? Če bi spoštovali ostali koscec tega kruha, zakaj pa ne spoštujemo kruha, s katerim nas previdnost božja še zdaj živi, ktere božje previdnosti moč in ljubezen se nam razkazuje iz vsacega klasú, in vsacega kosca kruha in požirka vode? Ako koscec kruha zaveržeš ali mu nečast skazuješ, vedi, da s tim božji blagoslov z nogami taptaš, in s tim blagoslovom vred tudi še put svojega brata. In kaj se s tim drugega skaže, kot to, da si lahkomišljen ali sirov? — Slava in hvala toraj našim očetom, ki so nas učili, vsako drobtinco od tal pobrati, da se jej nečast ne zgodi.

Kdor si na dalje k sercu vzame, kdo nam ta kruh deli, ga gotovo zabil ne bo; in ali bi si vsaj pri navadnem obedu ne zmislil nanj, ki nam ga daje, in bi prosivne in zahvalivne molitve ne opravil? Nekteri menijo, za dnar se vse dobi, toraj imajo iz svojega denarja svoj vsakdanji kruh, in jim toraj molitve treba ni. Toda, če Bog hoče, se tudi za dnar nič več ne dobi, in ni še ravno tako dolgo, ko tudi za lep dnar skor živeža ni bilo dobiti. Tadaaj cloveku pač v nobeno čast in hvalo ne zalega, če se k jedi vsede in od jedi gre ravno kot ljuba živinca, ki h koritu in od korita gre, pa ne misli nanj, ki jej jesti in piti daje.

Naj lepši je, da (po stari navadi) hišni gospodar, po kterem Bog družini vsakdanji kruh deli, naprej moli pred jedjo in po jedi. To lepo navado najdemo od Jezusa samega pri vsaki priložnosti poterjeno in tudi po današnjem evangeliu. Saj je bil pa on zares pravi hišni gospodar, in po svoji cloveški natori vedno hvaležen svojemu nebeškemu Ocetü.

Če se na dalje še na navadno obilnost ozremo, kakoršne se skoraj vsako leto veselimo, se nam po sili uprašanje

nastavlja : Od kod pa pomanjkanje ? Res, da par let ni bilo tolike obilnosti, vendar pa tudi ne tako slabih letinj, toda ali je že samo zavoljo tega pomanjkanje tako veliko ? Zakaj nam Bog po navadi obilnost pošilja ? Zato, da vsako leto previdno ravnamo, ter si primeren del prihranjamo in privarujemo za prihodne, morda slabejše dni, in tako tudi v slabih letinjah sebe pošteno preživljamo in drugim na pomoč hitimo, ki si sami pomagati ne morejo. Ali se pa to zgodi ? Ali ravnamo tako modro in previdno ? Dokler je bilo žita in koruna dovolj, so nekteri silno nehvaležno ž njim ravnali, brez potrebe veliko živali pometali, sami nezmerno živeli. Ali se pravi to previdno ravnati in ostale kosce varno spravljati ? Ni čuda, da po tem takem Bog včasih svojo milo roko odtegne in nam blagoslov odvzame.

Še enkrat : Od kod pomanjkanje ? Tudi od tod, ker nekteri velikih posestnikov, kar je v obilno, po ceni kupivši, zapirajo in v časih potrebe zalog ne odpro. Obilno privarovati je prav in hvalevredno. Toda kadar sila pride in pomanjkanje nastopi, shrambe in zaloge odpreti, in po primernej ceni ljudem prodajati, ne pa zapirati in do neznane cene naganjati, je bratovsko in keršansko. Bog obilnega žita ni dal, da bi ga moli jedli, ampak ljudje, tadaj je keršansko ž njim o pomanjkanju potrebnim na pomoč prihiteti. Ko bi prava keršanska ljubezen med nami kraljevala, bi nobeden ne stradal in za lakoto ne umrl.

Leta 1816 in 1817 žita ni manjkalo, toda imeli so ga le nekteri, ki ga pa prodati niso hotli. Je prišel siromak h kakemu takemu brezvestnežu s povzdignjenimi rokami na kolenih prosivši za kak mernik žita, njegova prošnja kamnitega serca neusmiljenca ni omečila, dasiravno je vidil, da revež že glada umira. Niso hotli žita ne dati ne prodati, in zato je tako silno poskakovalo, in toliko neznano ceno doseglo. Takrat se je namerilo, da je eden ali drugi pijan iz gostivnice šel, ko je med tem revna mati v revni koči s svojimi stradanimi otročici glada umirala. — Taka je tu in tam tudi še zdaj. Silne dragine ni Bog kriv, temoč ljudje, deloma s tim, da zapravljajo, deloma s tim, da odirajo. — Bog nam le malo malokrat pomanjkanje pošlje, skoraj zmerom pa obilnost ! O kdaj bomo pac

to spoznali? Kdaj čudež prav obrajtali, po katerem nas Bog leto za letom hrani in živi? Bi hotel Bog, da bi se to zgodilo, prejden bi prepozno bilo!

S k l e p.

Spoznajmo, ljubi moji! da je Bog neskončno mogočen, moder in dober, On je, ki nas tako čudno hrani in živi! Spoznajmo ta veliki čudež, ki se vsak dan pred našimi očmi godi! Obrajtajmo božje dari in dobrote, in ne zabimo nikoli pred jedjo in po jedi Boga prositi in zahvaliti! Usmilimo se pa tudi tistih, ki nimajo dovelj in morajo stradati! Tako obracamo božje dari in dobrote prav po božji volji, in Bog nam tudi zanaprej svojih darov in dobrot odtegnil ne bo. Amen.

Pridiga za 7. pobinkošno nedeljo.

(Kteri vživajo nebesa že na svetu? gov. M. T.)

„Ne vsak, kteri mi pravi: Gospod, gospod! pojde v nebeško kraljestvo; ampak kteri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebes'h, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

V v o d.

Imenitno vprašanje, vredno, da bi se z neizbrisljivimi čerkami zapisalo v serce slehernega, postavi kraljevi psalmopevec David v enem svojih psalmov, ko pravi: „Kdo pojde na goro Gospodovo, ali kdo bo stal na njegovem svetem mestu?“ to je: kdo bo zvelican, in bo dosegel nekeško kraljestvo? Na to odgovarja: „Kdor je nedolžnih rok in čistega serca, ter ne rabi za nečimernosti svoje duše.“ — Tako važno uprašanje, vredno, da si ga k sercu jemljemo, tudi jaz danes postavim, in recem: „Kaj naj storimo, da bomo nebesa že na tem svetu okusali?“ Pa mi bote morebiti vgovarjali: kako in kakošne nebesa zamoremo na svetu uživati, ker so le preresnčne besede sv. Janeza, ko pravi: „Svet v hudobiji tiči?“ Kako hocemo toraj na toliko zapeljivem in pohujšljivem, v hudobijo pogreznjenem svetu nebes, to

je: stanovitnega veselja in zveličanja, iskati in najti? Nak, dokler svet — svet ostane, bo tudi ostal dolina solz, in s ternjem in osatom preraščeno zemljo bomo obdelovali v potu svojega obraza, — dokler se nazaj v njo povernemo, iz ktere smo vzeti. Dokler svet — svet ostane, se pač revščine, bolezni, lakote in vojske, nezvestobe, nevošljivosti in sovraštva nikoli ne bo manjkalo. — Prav imaš, ljubi moj! če tako od sveta sodiš. Vendar si v zmoti, če misliš, da se na svetu nebesa ne dajo okušati, in ga ni srečnega pod solncom. Zakaj, kako bi mogel sicer Kristus Petra blagrovati, ko od njega spričuje, da je Sin živega Boga? Kako bi zamogel Kristus od „osmero“ zveličanj govoriti, če bi na svetu „nobenega“ ne bilo najti? Kako bi bil zamogel reči: „Božje kraljestvo je v vas“, če bi se kaj tacega ne dalo doseči? Po tem takem morajo nebesa vendar le že na svetu nekje biti. Uprašam tedaj: Kdo je tako srečen, da pride do njih presladkega vžitka? In odgovorim: „Tisti, kateri spolnuje voljo nebeskega Očeta, in se v vsem le Njegovi sveti volji podvrača.“ Od nebes toraj, ki jih že na svetu uživljajo pobožni, želim danes z Božjo pomočjo na dalje govoriti. Blagoslovi Bog naše premišljevanje!

Razlaga.

Navadna sodba sveta se glasi, da so tisti srečni na tem svetu, ki zamorejo dan na dan brez težav in skerbi živeti, ki dobro jedo in pijo, denarja in premoženja dosti imajo, ter veselje in kratkočase uživajo. Svet, pravim, tiste blagruje, ki žive po besedah, ki jih sv. pismo od posvetnjakov govori, nagovarjajoč se tako le: „Naš čas je, kakor memo bežeča senca, in po smerti ga ni povračila. Pridite tedaj, in uživajmo pričujoče dobrote; postrezimo si s stvarmi še v mladosti. Napolnimo se z najboljšim vinom in z dišavami, ne zamudimo cvetja svojega časa. Spletajmo si vence iz cvetlic, preden da povenejo, in naj ga ne bo travnika, kjer bi se ne sledila razujzdanost naša.“ (Modr. 2, 5.) Po nauku sveta ima toraj tisti nebesa na tem svetu, kdor je sam svoj gospod, ki lahko vse po svoji volji dela in živa, česar njegovo serce poželi.

Od tod nek pregovor, ki pravi: „Volja človekova so njegove nebesa.“ Da pa temu ni tako, se vidi iz besed aposteljna, ki pravi: „Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak mir in veselje v sv. Duhu.“ Kar pa voljo človekovo zadeva, se sme bolj pekel, kakor nebesa imenovati. Sv. Bernard še celo pravi; „Prevzdignite lastno voljo, in pekel bo nehal; zakaj kaj družega se v peklenem ognju kaznuje, kakor lastna volja?“ Iz lastne volje človekove namreč izvirajo vse pregrehe in hudodelstva, ki človeka v pekel pahnejo, in zato je napčno reči, da ima tisti človek nebesa na svetu, ki lahko dela in vživa, česar hoče.

Tako se v zgled tega sv. Avguštin čisto nič ne izgovarja, ampak svoji lastni volji pripisuje, da je suženj satanov postal. Pred svojim spreobrnjenjem, pravi, sem neprenehoma zdihoval, ker sem bil vklenjen in zvezan ne z družimi vezmi, ampak z železnimi verigami svoje volje. Moja volja je bila hudobi pokorna, in kakor, če se roč v roč sklene in zvari, po času dolga veriga postane, tako se je tudi pri meni po moji lastni volji greh z grehom strinjal, dokler je dolga železna veriga postala, s katero me je hudobni sovražnik vklenjenega in zvezanega držal. Pod tem jarmom, ki sem si ga bil sam naložil, sem zdihoval, in med tem nesrečnim časom živel, ne kakor prijatelj Božji v pozemeljskih nebesih, ampak kakor zaničljiv suženj satanov v pozemeljskem peklu.

To naj vam bo dovolj v spregled, da nam lastna volja pozemeljskih nebes ne more ustvariti. Kje so tedaj te pozemeljske nebesa najti, in kdo jih vživa? Če bi Kristus, večna Resnica, na to uprašanje odgovoril z besedami, kakor je storil v svoji pridigi na gori: „Srečni so ubogi v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo; srečni so krotki, srečni žalostni, srečni lačni in žejni pravice, srečni tisti, ki so čistega serca, srečni, ki za pravice voljo preganjanje terpé, ker njih je nebeško kraljestvo;“ — ko bi Kristus, pravim, od teh potov in pripomočkov k zveličanju govoril, bi se gotovo otroci tega sveta nad temi nauki čudili, in marsikdo bi rekel: Kako, kaj ubogi in v potrebah zdihujoči, žalostni in poterti, preganjani in pod križi omagajoči, zasramovani in obrekovani naj bi bili srečni in zveličani? Takega zveličanja me Bog varuj! Zveličan na svetu je tisti,

ki ima visoko službo in je v vseh potrebah obilno previden; tisti, ki ima brez žalosti in bolečin zmiraj vesele dni; tisti, ki ima, česar hoče in želi. Kaj se vam zdi, ali ste pa že kterikrat slišali od koga, ki bi bil, ne iz bahanja, ampak v resnici sam od sebe mogel reči: Denarja in blaga imam zadosti, kaj je žalost, ne vem; kaj je bolezen, kaj so križi in preganjanja, kaj slabosti, z eno besedo: kaj so zlegi, tega ne umem, ker meni gre vse po volji? Kaj ne, tak bi se še le moral roditi; toda ne od Evine hčere, katerih delež je terpljenje, katerih dota so nadloge in njih balje križ na križi. Če bi se bil zamogel kdo s tem hvaliti, gotovo bi se bil Salomon lahko, ki v bukvah (cerkveni pridigar) svojo srečo tako-le popisuje: „Sozidal sem si hiš, in zasadil vinogradov; naredil si sadne verte in verte razveseljenja; napravil bajerje, da so gojzde zelenega drevja pojili; imel sem hlapcov in dekel, tudi govedi in ovec, več, kakor vsi, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. Zbral sem si zlata in srebra in zakladov. Preskerbel sem si pevcev in pevk in vsega razveseljevanja človeških otrok; kozarce in posode za vino točiti; prekosil sem na blagu vse, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. Nic, česar so moje oči pozelele, jim nisem odrekel, ne branil svojemu sercu vse sladnosti uživati, in se veseliti nad tem, kar sem si pripravil. (2, 4—10.) Oh, pri tolikem veselju vsaj Salomon mora biti srečen, mora imeti že na svetu nebesa! Ali — nič manj, kakor to, le poslušajmo, kaj dalje pravi: „Ko sem se pa obernil na vse dela, ki so jih naredile moje roke, v katerih sem se zastonj trudil, sem vidil v vseh nečimernost in težo duha, in da nima nič obstanka pod solncom.“ (2, 11.) Če je pa temu tako, kdo ima že vendar nebesa na svetu? Pokazal vam ga bom tistega tolikanj srečnega, in ta je tisti, ki po besedah Zveličarja v današnjem sv. evangelji, stori voljo nebeškega Očeta, tisti, ki svojo voljo v vsem Božji volji podvrča.

Kako naj se pa to zgodi, bote vidili iz te-le povesti: Primeri se, da nek imeniten in učen gospod zjutraj na vse zgodaj sreča revnega siromaka, kterega, po obleki soditi, je imel za berača, ki je bil na videz vsega usmiljenja vreden. Gospod ga po navadi pozdravi z besedami: „Dobro jutro!“ In uni mu odgovori: „Gospod! jez slabega ali hudega jutra

še nisem nikoli imel.“ Tedaj hoče gospod svoj pozdrav popraviti, in reče: „Ljubi Bog vam pripomozi k sreči!“ Berž mu spet odverne: „Jez še nisem bil nikoli nesrečen.“ Gospod premišlja, da se siromak le šali; zato bližej njega stopi, in pravi: „Jez vam voščim, da naj se vse po vaši volji izide.“ — „Saj se mi tako vse po moji volji godi, in zato sem srečen“, mu spet odgovori. „Kako, vi ste srečni?! ga z začudenjem upraša, saj ga vendar ni pod solncom, ki bi to mogel reči, ker sicer niso resnične besede Jobove, ko pravi: „Človek, od žene rojen, malo časa živi, in je z veliko britkostmi napolnjen.“ Kako je vendar to pri vas mogoče, povejte mi!“ Tako-le, mu siromak odgovori: „Slabega ali hudega jutra še nikoli nisem imel, ker sem bil zmiraj z vsem zadovoljen, kar me je zadelo; nesrečen nisem bil, ker nikoli nisem imel ne potrebe, ne poželenja po blagu, in ravno to je bila moja sreča. Kar se pri vas sreča ali nesreča imenuje, tega jez ne poznam. Saj vem za Očeta v nebesih, ki mi zmiraj najboljše hoče, in zato ga hvalim, če me lakota kolje, in ga hvalim, če mraz ali vročino terpim, in če me hudobni otroci zasramujejo, ali se me kje pod streho branijo, ga spet hvalim, ker vem, da on vse to pripušča. Mislim si: Oče, ti to hočeš, in toraj tudi jez družega nočem. Tako je vselej Božja volja tudi moja volja, in ali ni to največa sreča, če se mi vselej po moji volji zgodi?“ — „Je li to vaša resnica? ga upraša gospod na dalje. Kaj pa, ko bi vas Bog hotel v pekel zavreči, ali bi tudi potlej to hotli, česar Bog?“ Bog me bo v pekel zavergel? se mu posmeja siromak, in če bi me prav, jez bi spet to hotel, česar On. Vedite pa, da imam dve roki, katerih moč je prečudna; prva je: vdanost v njegovo voljo, in druga: najserčnša ljubezen. S tema bi se Boga oklenil, in ga ne spustil od sebe, tako celo, da bi ga sebo v pekel potegnil, in ljubši bi mi bil pekel z Bogom, kakor nebesa brez Boga.“ — Iz tega odgovora Gospod spozna, da se mu ni s kakošnim navadnim beračem pečati, ampak z razsvitljenim možem, ki ima globok pogled v kerščansko popolnost. Zato ga še naprej upraša: „Povejte mi, prijatelj, od kod pa ste, in kdo ste vi?“ „Jez sem od Boga, mu odgovori, in ta prebiva v ljudeh, ki so prave volje. Kdo sem pa, tega mi ne bote lahko verjeli, če

vam rečem, da sem kralj in se bolj srečnega cenim memo vseh pozemeljskih pervakov.“ Kako, če ste kralj, kje pa imate svoje kraljestvo? ga Gospod upraša. „Moje kraljestvo, pravi, je v moji duši. Tukaj mi je vse podložno; vse moje nagnjenja in strasti so pokorne moji pameti, in moja pamet je pokorna Bogu, mojemu Gospodu. Jez si ne voščim in ne želim nicesar, razun, česar Bog hoče in zapoveduje, in zato imam zmiraj ravno tisto, česar želim, česar kraljem tega sveta ni dano, in zato sem srečniši od njih.“ — Gospod, ki je že dlè časa iskal najbližnjega pota do časne sreče in zadovoljnosti, najde v tem pogovoru, ki je bil poln visoke modrosti, na posled tisti ključ, ki mu je vrata odperl v pozemeljske nebesa, in ta je popolna vdanost v voljo Božjo, in enakost cloveške volje z voljo Božjo. Brez te popolne vdanosti v Očetovo naročje nebes zastonj iščemo na svetu, in slehern jih vživa po tisti meri, po kateri je svoji volji odmerl.

Zato pravi sv. Avguštín: „Srečen je tisti clovek, kdor ima vse, kar hoče, in nič hudega noče.“ Serce tacega cloveka ni podverženo vednemu spremenjenju, ni polno skerbi, žalosti in strahu; ampak je zmiraj mirno, veselo in zadovoljno. Tak clovek, ki vselej le to hoče, kar Bog hoče, vživa, kakor izvoljeni v nebesih, veden mir v svojem notranjem; zakaj ves nepokoj serca izvira le iz upora naše volje zoper voljo Gospodovo. Kdor tedaj tega gospodovavca v sebi Bogu, svojemu najvišemu vladarju, popolnoma podverže; če veselje, ali žalost, srečo ali nesrečo, zdravje ali bolezen, revščino ali bogastvo sprejema za dobrote od Boga mu poslanske, nad tem se spolnujejo besede sv. Pavla, ko piše: „Božje kraljestvo ni jed in pijača, ampak mir in veselje v sv. Duhu.“

Da je kaj tacega ne le na jeziku, ampak tudi v spolnovanji mogoče, smo slišali nad unim siromakom, ki je bil pri vsi svoji revščini vendar zmiraj vesel in zadovoljen. In tako, pravi modri cerkveni pisavec Salvian, da v vseh stanovih in okoliščinah življenja ni bolj srečnega, kakor je pravicni, ki se v vsem Božji volji podverže. Če je nizkega stanu in zasramovan, on tega hoče, in je zadovoljen, zato, ker Bog hoče, če je ubog, se veseli svojega uboštva, ker mu je od Gospoda poslano. Gospod je, ki daje in jemlje, Njegovo ime naj bo

češčeno! Zato pravi sv. pismo: „Pravičnega nič ne žali, kar-
koli se mu primeri.“

Kristjani! oh, kako daleč smo pač še mi od tega pre-
srečnega stanu, v katerem bi zamogli reči, da imamo nebesa
na zemlji! Vse naše misli in želje, vse početja, djanja in bo-
renja sicer na to merijo, da bi srečo in zadovoljnost dosegli.
Ali mi ne hodimo po pravem potu, in tako na posled zaga-
zimo v močvire žalosti, nepokoja, križev in nadlog; — vse
za tega voljo, ker naša volja ne služi Bogu, ampak našemu
hudemu nagnjenju in naši poželjivosti, in naše serce je enako
bojnemu polju, kjer nas sovražniki naše duše s smertnimi ra-
nami zadajajo.

S k l e p.

Slišali pa smo danes, kje naj nebes iščemo na svetu, in
smo se prepričali, da so le v soglasji in enakosti naše volje
z Božjo voljo najti. Poprimimo se toraj tega pripomočka, da
jih potegnemo v svoje serce! Nikar ne ostajajmo vedno pri
samih željah, da bi radi zveličanje dosegli, ampak storimo tudi
v djanji vselej voljo Božjo, bojujmo se s silo, dokler ga do-
sežemo! Amen.

Pridiga za 8. pobinkošno nedeljo.

(Gorjé tatu in goljufu! gov. J. A...t.)

„Kopati ne morem, ubogajme prositi se sramujem.“ Luk. 16, 3.

V v o d.

Po preroku Malahiju 1, 14. pravi Bog: Preklet bodi
goljuf! Prav hudo in sramotno se je godilo krivicnemu hiš-
niku; naj si sleherni vzame nauk, da nikoli goljufno ne ravna.

Vendar pa krivici hišnik notri do današnjega dne veliko
posnemovavcov ima po mestih in vaséh, med velikimi in malimi,
med bogatimi in revnimi. Zakaj poštenost in pravičnost je

dandanašnji zlo redka, nepoštenost in krivičnost pa je tako zlo v navado prišla, da jo najdemo skoraj pri vseh stanéh. Ljudje so grozno zviti in prekanjeni v hudobiji, zviti po mesu; kar pa večno zadene, so tako kratkovidni in nespametni, da ne previdijo, da njih prekanjenost jim le nesrečo in pogubo nakopluje, zakaj krivični človek se pogrezne

1. v večno

2. pa tudi v časno nesrečo.

Pokazal vam bom to, pripravite se!

Razlaga.

1. Vsaka večja tatvina je smerten greh. Kaj pa pride iz smertnega greha, vam je znano. Znano vam je, da smertnega grešnika čaka večno pogubljenje. Krasti je Bog že v starem testamentu svojemu izvoljenemu ljudstvu večkrat prepo-vedal. Strašno se je bliskalo in gromelo, trobenta je bučala, Bog pa je s Sinajske gore zagromil: „Ne kradi!“ Pa Bog je še več storil, dal še je mnoge posamesne ukaze zoper tatvino. On sam napoveduje, kaj čaka jih, ki delajo zoper te zapovedi, in sam čuje nad tim, da se izpolnjujejo.

V II. Moz. bukv. 22, 1—5 se bere: „Če kdo vola ali ovco ukrade, in ju zakolje ali proda: naj poverne pet volov za enega vola, in štiri ovce za eno ovco. Če tat nima kaj za tatvino poverniti, naj bo prodan, in kar se zanj dobi, s tem naj se tatvina poverne“.

V 5. v.: „Če kdo poškoduje njivo ali vinograd, in svojo živino spusti, da ptuje popase, naj poverne, kar ima narboljega na svojem polju ali v nogradu po ceni škode“.

Kako na tanko je pa Bog sam čul, da se spolnuje ta njegova zapoved, vidimo precej v izgledu, ki se v sv. pismu bere.

Ko so Judje mesto Jeriho premagali, je Bog po svojem služabniku Jozuetu (Jozue 7) zapovedal, da mesto od Boga prekleto, in vse, kar je v njem, ima požgano in iz zemlje potrebno biti, in da si nima nobeden, tudi nar manjše reči

od zakladov tega mesta pribranimi. To prepoved je ljudstvo natanko deržalo, in med vsemi ni bil kot en sam človek, Ahan po imenu, kateri se je podstopil, drag rudeč plajš, dve sto siklov srebra, in mero zlata si obderžati in prikriti. Zdaj pa poslušajte, kaj se potem zgodi! Judovsko ljudstvo, ktero od Ahanove tatvine nič vedelo ni, je šlo od Jerihe naprej, da bi bili tudi mesto Haj premagali. Pa zavoljo edine te tatvine je Gospod Izraelski vojski svoj žegen odvzel, Izraelci so bili otepeni, in veliko njih je bilo pobitih. Zavoljo tega je bilo vse ljudstvo prestrašeno. Jozue pa je svoje oblačila pretergal, se je na zemljo pred skrinjo Gospodovo vergel, in do večera ležal, on in starašini Izraelovi, poslednjič pa je rekel: „Oh Gospod naš Bog! zakaj si leto ljudstvo čez vodo Jordansko peljal, da bi nas Amorejcem v roke dal, in pogubil? Gospod Bog moj! kaj mi je storiti, ko vidim Izraela pred sovražnika bežati?“ — In Gospod je rekel Jozuetu: „Vstani, kaj ležiš s svojim obrazom na zemlji? Izrael se je pregrešil in mojo zavezo raztergal; so vzeli od vrotenege, so ukradli in legali, in med svoje orodje skrili. Izrael ne bo mogel pred sovražniki obstati, ker je s zaprisego ognjušen; ne bom z vami, dokler ne pokončate njega, kateri je kriv lete hudobije. Vstani, očisti ljudstvo, in jim reci: Očistite se za jutri, ker to pravi Gospod Izraelov Bog: Zapisega je med teboj, Izrael ne boš mogel obstati pred svojimi sovražniki, dokler ne bo potrebljen zmed vas on, ki se je s to hudobijo ognjusil. Torej pridite jutri lesem mož za možem, in kdorkoli bo te pregrehe kriv spoznan, bodi z vsem svojim premoženjem vred z ognjem sožgan, ker je zavezo Gospodovo raztergal, in hudobijo storil v Izraelu.“ Ljudstvo je storilo, kakor je Gospod ukazal. Jozue je slehern rod moža za možem pred se vzel. Ko je versta prišla na Ahana, sina Karmitovega, je Bog po razodenju Jozuetu dal spoznati, da ta se je pregrešil. In Jozue je rekel Ahanu: „Sin moj! daj čast Gospodu; spoznaj in povej mi, kaj si storil.“ In Ahan je odgovoril Jozuetu: „Resnično, jaz sem grešil zoper Gospoda Izraelovega Boga, ter sem to in to storil. Ker sem vidil med ropom prav dober rudeč plajš, in dve sto siklov srebra, in mero zlata petdeset siklov, in ker sem do tega željo imel, sem vzel, in v sredi svojega šotora

pod zemljo skril, in srebro s perstjo zagernil.“ Jozue je tedaj služabnike poslal v njegov šotor, in so vse na tistem kraji skrito našli s srebrom vred. In Jozue je z vsem Izraelom vred vzel Ahana, in srebro, plajš in mero zlata, tudi njegove sinove in hčere, njegove osle in ovce, tudi celi njegov šotor in vse premoženje, in so jih peljali v dolino Ahor. In ondi je rekel Jozue: „Ker si nas v nadlogo pripravil, tudi tebe danes Bog v nadlogo spravi.“ In vsi Izraelci so ga kamnjali, in vse, kar je imel, je bilo z ognjem sožgano. In nad njim so veliko grobljo kamnja nanosili. In imé tistega kraja je bilo imenovano dolina Ahor (nadloga) notri do današnjega dne, v strah vsem tatovom. — Glejte, tako strašno je Bog kaznoval v starem testamentu, da bi svaril Izraelsko ljudstvo; zakaj božja zapoved ne prepoveduje le tatvine, ampak prepoveduje še clo svojega bližnjega blaga. Kdor pa to prepoved v večí reči prelomi, je zaveržen od Boga.

Imenitno je, kar sv. apostel Janez od nar geršega človeka, ki sv. pismo od njega govori, od Judeža Iškarjota pove: Njega namreč na ravnost tata imenuje. Ko je namreč Marija Magdalena Gospodove noge mazilila, je rekel: Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev, in dalo ubogim? To je pa rekel, pristavi sv. Janez, ne da bi mu bila skerb za uboge, temuč ker je bil tat, in je mošnje imel, in nosil, kar je bilo vanjo verženo. (Jezus je s svojimi učenci od milošnje živel. Judež jo je nabiral, in je večkrat kaj od nje iz lakomnosti za se ukradel.) Glejte! Judež je iz tatu očitén izdajavec postal, ker je Jezusov izdajavec že v sercu bil; zakaj, kaj tat družega stori, kakor da za nekatere goldinarje svoje večno zveličanje proda? Za denar vse dá: poštenje in dobro ime, vest, Boga in večno zveličanje. Ali ni to neumnost, za siromaško pozemeljsko blago pa svoje večno zveličanje prodati!

Če pa mislite, da ni tako, pa poslušajte sv. aposteljna Pavla, ki je v svojem I. l. do Korinčanov. 6, 10. na ravnost pravil: „Nikar se ne motite! Ne necistniki, ne prešestniki, ne tatje, ne lakomniki, ne pijanci, ne preklinjevalci, ne roparji ne bodo posedli Božjega kraljestva.“

Tako je torej res, da tat in goljuf se v večno pogubljenje pogrezne; dasiravno hoče biti zvít, je vender le nar bolj mi-

ovanja vreden norec, ki se pod solncom spreha; on prodá svojo pravico do večnega zveličanja, kakor je nekđaj prodal Ezav svoje pervenstvo za lečnato jed.

Toda tatje in goljufi so večidel terdovratni ljudje, ki ne poslušajo božjega glasu, in ne porajtajo na večno zveličanje; tat in goljuf le za svojo časno srečo skerbi, in zato tudi krade in goljfuje, da bi se časno srečnega storil. To da tudi v tem se strašno ogoljfa, zakaj on se ne le večno ampak tudi 2. časno nesrečnega stori.

a) V resnici srečen na tem svetu je le tisti, ki ima mirno pokojno vest. Naj bo človek še tako reven, še tako stiskan, — če ima pa dobro, pokojno vest, je lahko zmiraj miren in vesel, zakaj dobra vest mu je studenec tolažbe in pokoja. Take mirne, pokojne vesti pa tat nima, ampak njegova vest ga veliko več zmiraj zbada, zmiraj je v strahu, da bi njegova tatvina in goljuflja na dan ne prišla, in krivično blago mu kakor težek kamen na sercu leži.

Kdor torej hoče mirno vest imeti, naj si ja nikoli ptujega blaga ne prisvojuje, zakaj ptuje blago krivično pridobljeno odvzame mir vesti, pa tudi škoduje tistemu, ki ga ima,

b) na njegovem lastnem premoženju. Pregovor pravi: En krivičen venar deset pravičnih požre. Da je to res, večkratna skušnja terdi; zakaj kdaj se je kaj takega vidilo, da bi se bil tat ali goljuf obogatil? Tako blago božje prekletstvo tlači in mori, in nobenega teka nima. Zato od nekđaj za tatove in goljufe ta pregovor velja: „Kakor pridobljeno, tako tudi zgubljeno.“ Ahan je vzel zlata in srebra, pa kaj je pridobil? On, in vse, kar je imel, je bilo z ognjem požgano (Joz. 7, 4.) — V IV. b. Kralj. 5. Gieci pridobi z lažjo in goljufljo velike darila od Sirskega vojvoda Namana, pa kaj pridobi? Bog ga je zgrabil, da so se ga gobe prijele, in so ostale nad njegovim zarodom vun in vun. — Kralj Savi je hotel s krivičnim blagom svojo hišo bogatiti, ko je zoper Samuelovo povelje rop Amalečanov za-se prideržal; zato je pa s svojim zarodom vred ob kraljestvo prišel. — Ahab je hotel svojim krivično premoženje pridobiti, ko je Nabotu nograd po sili vzel, pa s kakšnim dobičkom? Dve leti potlej je bil Ahab na vojski smertno ranjen, na vozu ga domu peljejo, in kri iz ran poliva

njega in voz, in še tisti večer je umerl. Ko so voz v ribniku zmivali, so psi njegovo kri lizali na ravno tistem kraji, kjer je bil Nabota umoriti dal; tudi njegovi otroci, katerih je veliko bilo, so v petnajstih letih vsi pomerli. Gorje mu, kateri svojo hišo s krivico zida. (Jer. 22, 13). Res je, da nekteri z goljufijo in tatvino obogatijo, to da tako bogastvo nima nobene stanovitnosti. „Krivično blago ne pride do tretjega rodu“, pravi pregovor; zakaj otroci, gotovo pa otrok otroci takih ljudi krivično pridobljeno blago ravno tako brezbožno zapravljajo, kakor brezbožno so ga očetje nagrabili; večidel pa Bog take družine s strašnimi nesrečami obiskuje, in kakor hitro se je premoženje na krivično vižo narastlo, tako hitro, ja še hitrejši zopet zgine: „Krivično blago ne pride do tretjega rodu.“ In komu so starši tako blago vkup spravili? Za svoje otroke! Pa ravno otroci ga bodo zopet zapravili, ali po božji kaznovavni pravici zopet zgubili, in revščina jim bo potem toliko bolj težavna, ker je niso vajeni. Tako tatje in goljufi ne le sebe, ampak tudi svoje otroke časno nesrečne delajo.

c) Tat in goljuf se mora pa tudi deželske gosposke bati. Saj vsi veste, kako skerbno vsaka deželska gosposka pazi, vsakega tatu in goljufa zaznati, in oestro ga prime, kedar ga zazna. Nekdaj so tatove obešali, dandanašnji pa, ko smertna kazen za tate ne velja več, jih pa v delavšnice in jetnišnice zaperajo. Kako nezapopadljivo nespametno je to, da človek sam sebe v ječo spravlja! Saj bi vendar boljši bilo, clo nič ne imeti, kakor pa pod zemljo v ječi ticati in zdihovati. Jetnik v jetnišnici bi rad, ko bi mogel, z nar revnišim heracem zamenjal, ko se le spet prosto sprehajati smel pod milim nebom. Jetnik v jetnišnici ne zgubi samo svoje prostosti, ampak zgubi tudi priložnost, da še tega, kar je vkradel, ne more uživati. Zanikerni ljudje, ki zavoljo lenobe kradejo, se zdaj s šibami k delu silijo. Zapravljivci, ki kradejo, da bi svojemu gerlu postregli, zdaj drugega nimajo, kot vodo in pičo hrano. Lakomniki, ki so iz lakomnosti in skoposti kradli, zdaj drugega nimajo kot ketine in jetniško oblačilo, in delajo sebi in svoji družini veliko škodo. Glejte! tako se spolnujejo kakor povsod, tako tudi tukaj besede sv. pisma: „V čemur si grešil, v tem boš tudi kaznovan“. In da ga kaj takega zadene, tega se

mu je zmiraj bati, zakaj če je tudi nekaj časa prikrit, Bog vendar tako obrača, dostikrat na čudno vižo, da hudobnež pride na dan. Nič ni tako skrito, da bi ne prišlo na svetlo. Kolikor dalje tat svoje tatvine uganja, toliko bolj prederzen je, pa toliko gotoviši je tudi ovajen. Zato naj se tat trese ne le pred Bogom, ampak tudi pred deželsko gosposko, sramuje naj se pa tudi pred poštenimi ljudmi; zakaj tata in goljufa

d) zaničujejo vsi poštenci ljudje. Tat in goljuf je malopriden človek, in brez poštenja, vse se ga ogiblje, vse ga zaničuje; še clo tisti, kateri se z njimi pečajo, se veliko ne obrajtajo, in nič dobrega se od njih ne misli; zakaj ljudje jih imajo za gnjile ude človeške družbe, ki vse okoli sebe okužijo. Tat in goljuf pride ob vse poštenje pred ljudmi, in tako zgubi eno nar večih časnih dobrot. Zakaj dobro ime, pravi sv. pismo, je več vredno, kakor zakladi in bogastvo. Tatu si vsak daleč od sebe želi, in povsod ga iz hiše spravijo, kar nar hitrejši morejo.

Kaj tudi tatu in goljufu pomaga krasti in goljufovati? Saj mora, kolikor je mogoče in kakor hitro je mogoče, ukradeno poverniti, sicer ne more odpuščanja grehov zadobiti. Sv. Avgustin pravi: „Greh ni odpuščen, če se ukradeno ne da nazaj.“

Naj bodo odpustki še tako veliki, naj bo veliko ali dolgo sveto leto, — če krivično pridobljenega blaga nazaj ne daš, je vse zastonj: „Greh ni odpuščen, če se ukradeno ne da nazaj.“

Spovej se svojih grehov še tako pogostoma, in kar nar več mogoče, odkritoserčno, pojdi k spovedi k sv. Očetu v Rim, če krivičnega blaga nazaj ne daš, je vse zastonj: „Greh ni odpuščen, če se ukradeno blago ne da nazaj.“

Pretepaj se vsak dan do kervavega, pokori se s postom in čuvanjem še tako ojestro, — če nazaj ne daš, je vse zastonj: „Greh ni odpuščen, če se ukradeno ne da nazaj.“

Daj še toliko za sv. maše, daj ubogajme, kar nar več moreš, — če pa tistim, katerim si vzel, ali škodo naredil, ali njih dedičem nazaj ne daš, je vse zastonj: „Greh ni odpuščen, če se ukradeno ne da nazaj.“

In kaj bo tat in goljuf, če ne poverne, začel na smertni postelji? kako mu bo takrat pri sercu?

S k l e p.

O kristjani! nikoli svojih rok s krivičnim blagom ne omadežujmo, da si večne in časne nesreče ne nakoplujemo. Zatirajmo vsako željo po tujem blagu v svojem sercu, in če nas skušnjava napada, bližnjemu škodo delati ali mu jemati, serčno se vojskujmo, da nas ne premaga. Da smo ubogi in revni, ni nam nobena nečast; ali sramota in nesreča za nas, če smo krivični, če krademo in goljufujemo. Pošteni in pravični bodimo; in ljubi bomo Bogu in ljudem, srečni časno in večno! Amen.

Pridiga za 9. pobinkošno nedeljo.

(Tretja zapoved božja je zlo imenitna; gov. J. Š.)

„Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili v jamo razbojnikov.“
Luk. 19, 46.

V v o d.

Le nekoliko se po svetu ogledjmo, in bolj in bolj 'se prepričamo, da kristjani dan današen sv. nedelj ali Gospodovih dni nič več ne posvečujejo, kakor bi jih posvečevati imeli. Po mestih kupčujejo in teržijo, ter blago izdelujejo in prevažajo, kakor kak delaven dan, in tudi na deželi se že sv. nedelje nič več po keršansko ne praznujejo. Pričo tega so nam hlapčevske dela, ki se tu in tam brez strahu in dovoljenja o takih svetih dneh opravljajo, še bolj pa obilne nerodnosti, ki se doprinašajo po pivnicah in po drugih krajih. In če tudi še cerkev v misel vzamem, vem, da bi Kristus, vidivši nekatere kristjanov slabo obnašanje, vervi ne spletel le v dva cepa, ampak še v več plemen, ter jih z še večjo silo iz cerkve izganjal, ko nekdam prodajavce in kupčevavce iz Jeruzalemskega tempelja rekoč: „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“ Kaj pravite, od kod to, da še sv. Gospodovim dnevom zdaj že tolika nečast godi? Od tod, ker vera peša. Neskončno modri Bog ni zastonj zapovedi:

„Posvečuj praznik“ postavil na tretje mesto, t. j. med prvi dve: „Veruj v enega samega Boga“ in: „Ne imenuj po nemarnem božjega imena“, in med poslednjih sedem. Tretja zapoved je neizrečeno imenitna; po vsi pravici reči zamoremo: Kdor spolnuje tretjo zapoved prav spodobno in keršansko, ta bo spolnoval vse druge zapovedi božje. Sv. apostelj Jakob pravi: „Kdor spolnuje vso postavo, pa prelomljuje le eno samo, je kriv vse postave“, se pregreši na celi postavi. Te besede veljajo posebno o tretji zapovedi božji. Zatoraj pravim: Kdor spolnuje tretjo zapoved, spolnuje vse une; kdor pa lomi tretjo zapoved, lomi vse druge. Poslušajte!

Razlaga.

1. Tretja zapoved božja naj lepši doveršuje perve dve božje zapovedi. Da to prav spoznamo, se ogledujmo nekoliko po cerkvi, v kateri verna množica nedeljo praznuje, kakor ravno mi dans. Veliki in majhni, imenitni in poredni, bogati in siromaki se zberó krog pridiznice, ktero smemo po pravici ladijo sv. vere imenovati, ker nas vodi skoz šumeče valove sedanjega časa v sladki mir večnega življenja. Željno poslušajo veselo oznanilo božje besede iz ust pridigarjevih, ki je poklican, oznanovati sv. evangelje, opominjevati, strahovati v vsi modrosti in poterpežljivosti, in poslan, slabim mleko, močnim kruh (tečnišo jed) deliti. In kadar je mašnik sklenil, ter Jezusa poveliceval v svojih besedah, mu hvaležno množica svoj „Bog plačaj“ natihoma izreče, dobro spoznavši, da človek ne živi le samo od kruha, temuč od vsake besede, ktera pride iz božjih ust. (Mat. 4, 4.) — Spremimo zdaj mašnika s pridiznice pred altar, kjer nekervavi dar nove zaveze v imenu cele občine Najvišjemu daruje, ktereга daru prvi poglobitni del ravno v pridigi razlaga. In kadar Vero (Kredo) zapoje (moli), jo moli tudi vsa zbrana množica za njim ali natihoma ali na glas prepevaje rekoč: Živo verujem, terdno upam, serčno ljubiti te želim. Preljubi! kje imamo živejše in lepše povelicevanje in spolnovanje perve božje zapovedi: „Veruj v enega samega Boga“ kakor jo imamo ravno v tem cerkvenem praznovanju sv. nedelje?

Mašnik zdaj dalje mašuje, ter se približuje tistemu slovesnemu trenutleju, v katerem angeli spoštuje svoje obličje zakrivajo, se približuje povzdigovanju, povišanju Jezusovemu na sv. križu. In na tla se verže verno ljudstvo in s colnarjevo ponižnostjo moli in zdihuje: „O Jezus, tebi živim! Jezus tebi umerjem! Jezus, tvoj sem živ in mertev!“ Ali se ne spolnuje v tem slovesnem trenutleju Jezusovo prerokovanje: „Kadar bom od zemlje povišan, bom vse nase potegnil?“ (Jan. 12, 32.) Kje si je pač globokejše spoznanje in lepše spolnovanje druge božje zapovedi, kakor je ravno posvečevanje božjega imena v slovesnem obhajanju svete nedelje, o kateri se pripogujejo kolena vseh pred Zveličarjem v zakramentu sv. rešnjega Telesa resnično pričujočim?

Tukaj na altarju se vžiga in oživlja pri ognju božje ljubezni tudi keršanska ljubezen do bližnjega. Saj je ravno sv. Ohhajilo, ki je zedinjenje glave z udi, ob enem tudi natančno zedinjenje udov med seboj po aposteljnovem nauku, ki pravi: „En kruh, eno telo nas je veliko, smo mi vsi, ki se enega kruha vdeležujemo.“ (I. Kor. 10, 17.) Zato ravno je bila v nekdanjih časih na to duhovno večerjo navezana tudi večerja za uboge (agapae); zato se navezujejo na delo službe božje tudi dela keršanske ljubezni do bližnjega, kot se ud z udom veže, ud z udom sklepa. Sv. ohhajilo namreč vnema keršansko ljubezen do bližnjega, ktera ob nedeljah popoldne bolnike obiskuje, žalostne tolaži, lačne nasituje, sirotam in udovam solze otira, grešivšim pravi pot kaže, z eno besedo sedmere duhovne in telesne dela usmiljenja doprinaša. In če slišimo, da se dandanašni v ozir usmiljenja veliko stori, in vendar ne dosti, je eden poglavitnih vzrokov ravno v tem iskati, da se ljudje le preveč poredkoma sv. Ohhajila vdeležujejo. Usmiljenju je namreč v podlago keršanska ljubezen, ktera pa se v sv. Ohhajilu oživlja in redi. In keršanska ljubezen mora vgasniti, če je človek ravno z sv. rešnim Telesom ne živi, kakor vgasne ogenj brez drv. Kako pa bo človek k sv. Ohhajilu hodil, če nedelje prav ne posvečuje, ampak jo z delavnikom stavi v eno versto? Povernimo se tedaj k natančnemu praznovanju nedelj, in povernili se bomo tudi k večkratnemu prejemanju sv. zakramentov, in k pravi keršanski

ljubezni do Boga in bližnjega. Praznovanje nedelje nam je spolnovanje in doveršenje prvih dveh božjih zapoved.

Sveta nam bodi tedaj nedelja! Nedelja nam je vedni spomin (obhajanje) Jezusovega ustajenja od mrtvih, s katerim je zmagal pekel in smert. Nedelja pa je tudi predpraznik našega lastnega nekdanjega vstajenja od mrtvih, po katerem bomo tudi mi poklicani v pokoj nebeške nedelje. Hvalne pesmi vernih v cerkvi o nedeljah zjutraj in zvečer, kaj so nam drugega kot Aleluja, katero bomo nekdanj po skončani zmagi z angeli in svetniki božjimi prepevali?

Tako tedaj nam je nedelja dan zveze z Bogom v veri, upanju in ljubezni, dan zveličavnega dopolnjenja prvih dveh božjih zapoved.

2. Smo se bili zdaj pri posvečevanju nedelje v keršanski cerkvi pomudili, me spremite tudi še v hišo keršanske družine in pogledite, kako se tu posvečuje nedelja. O srečna družina, ako ž njo tudi hišni gospodar poln pobožnega duha iz cerkve pride. Zdaj se za mizo vsedejo, z molitevjo začno in z molitvijo spet končajo obed. Sam blagoslovljen blagoslovljuje in razdeljuje hišni gospodar svoji družini telesni kruh, ko je malo poprej mašnik njemu in njegovim lomil duhovni kruh. Med jedjo sprašuje oče svoje otročiče, kaj so si od pridige ohranili v spominu, in vbogljivi otročiči lepo razkladajo sv. evangelje in zaslišano božjo besedo, da jih je veselje poslušati. In kako sv. pogovori se na to navezujejo! Tukaj nikogar ne opravljajo, nikomur maščevanja ne kujejo, si nobenih novih golgfij za novi teden ne umišljujejo, saj Jezus in Marija med njimi za mizo sedita. In vsi se že spet popoldanje službe božje veselé, si zajemati iz nje duhovnega veselja, okrepčila in moči za dela prihodnjega tedna. O kako ljubi in dragi so keršanskemu očetu otročiči sosebno v nedeljah; koliko vrednost da (pred Bogom) imajo in zakaj so namenjeni, je ravno v cerkvi slišal. Tadaž otrok ne bo imel kot ljubo živino le samo za delo, da mu kaj zaslužiti in pridobiti pomorejo. Duha, serce otroka požlahnovati, ter otroka za Boga izrepati, je keršanskega očeta prva dolžnost. In žene, ter matere svojih otrok, mož ne bo imel za sužnjo (deklo), temoč za neločljivo družico življenja, ter deležnico vsega svojega veselja in terpljenja. Dvakrat slajše mu je veselje v nje tovaršiji, dvakrat lažje terpljenje v nje družbi.

In kaj menite, da bo tak hišni gospodar se prederznil, v pivnicah sv. nedeljske večere pobijati, ter svoji družini žalost in pomanjkanje na glavo nakopavati? — Pa ne le na ženo in otroke se raztegne njegova ljubezen, tudi posle, hlapce in dekle oklepa. Gospodar in gospodinja si spomnita v nedeljah, da imata tudi ona dva gospoda nad seboj v nebesih, kteremu morata ona dva s podložnimi vred pokorna biti. Tada j tudi svoje družine od službe božje ne le ne odvracujeta, temoč imata clo za svojo svetó dolžnost, jih v cerkev pošiljati in kolikor moč, tudi kje spremljevati. O pač srečni taki gospodarji. Kako veseli, radi in zvesti bodo posli vas vbogali, kedar ste jih z besedo in djanjem naučili, Bogu pokornim biti, kar so tudi v nedelskih pridigah slišali, da morajo namreč svojim gospodarjem ne prisiljeni, ampak zavoljo vesti in iz strahu pred Bogom pokorni biti. Nič namreč ne pomaga vsem togotnim se pred posla vstopiti, ter mu reči: „Jaz sem gospodar, — jaz sem gospodinja“, ako pa kmalo potem poslu z zgledom pokažeš, da nobenega Gospoda v nebesih ne spoznaš in ne moliš, tako da bi ti Bog vsak hip lahko očital: „Ako sem jaz Gospod, kje je moj strah?“ (Malah. 1, 6.)

Iz tega lahko spoznate, da družina ni v stanu srečna biti, ako sv. nedelj ne posvečuje. In sv. cerkev ne imenuje (v kanonu) zastonj sv. maše „daritev cele božje družine“. V deželi, v kateri se nedelje ne posvečujejo, sv. vera umira, s sv. vero umira družina, z družino deržava, s tretjo zapovedjo se četerta razruši, in ne zastonj so sovražniki vsega reda že od nekda j krulili: „Odpravimo vse praznike Gospodove v deželi.“ (Ps. 73, 8.)

Če bi se jim to po volji izšlo, bi bila vera na božjo previdnost in pravico poderta, upanje na prihodno življenje uničeno, ljubezen do Boga in do bližnjega od sebičnosti prepodena, družina, serce vsega družbinskega življenja, umorjena; in le eno stopinjo samo še ima oskrunjevavec nedelje do samomora, zaničevavec tretje zapovedi do prederznega prelomljenja pete zapovedi, ki pravi: „Ne ubijaj!“ Človek, ki nedelje več ne posvečuje, in je zaničevavši nedeljo tudi vero v Boga in prihodno življenje zapravlil, bo samega sebe po božje častil, ter hotel tu na zemlji po božje živeti, toraj bo v polni meri

vžival posvetno veselje, dokler na zadnje ves vpehan in vtruden v posvetnih sladnostih samemu sebi življenje ne vzame.— Gorje pa, ako tak človek nima s čim svojemu poželenju streči. Ne bo ga strah ropati in moriti, in če mu hoče deželjska pravica roke zvezati, bo ves obupan sam svojemu življenju nit prestrigel, nespametne misli, da bo božji pravici ušel. Tako strašno se zmaščuje tretja zapoved nad tistim, ki jo lomi.

Še globokeje pa se človek zagrezne, ako pozabivši svoje imenitnosti, na katero bi ga imela opomniti nedelja, Gospodov dan, kateri bi mogel pa tudi človekov dan biti (ker je človek po božji podobi stvarjen), se popolno poželjivosti prepusti. V blatu sladnosti se bo valjal, ter clo tako daleč prišel, da pozabi svoje natore in se čez njo pregreši. Pregrehe, kakoršnih keršanski jezik imenovati ne sme, ki oko nesramno storé, obličje persteno obarvajo, cvet mladosti osipljejo, moč moža potrejo, celo ljudstvo nezmožno storé, lahki plen sovražnikom, so zaničevavca nedelj navadni grehi. Tako dalječ sega uprašanje, katero je na videz tako nedolžno: „Zakaj ima edin dan prednost pred drugimi, ko vendar vse od solnca pride?“ in ako si človek na to vprašanje v besedah sv. Duha odgovora ne najde, ki pravi: „Modrost Gospodova jih je razločila; nekatere dni je Bog povišal, in druge v versto porednih postavil.“ (Eccl. 33, 7.)

Človek pa, kateri ima zemljo za svoje nebesa, ter le nanjo svoje serce navezuje, in ne spozna, da je stvarjen za Boga, tudi ne bo spoznal pravice, da ima vsak svoje premoženje. Sedma zapoved njemu nič ne velja. Deržal se bo pravice, katero ima le roparska divja zverina, ter se bo prederznil po tisti drugim premoženje jemati. In kjer taka pravica gospodari, družba razpada. In take razpadle družbe in varnosti premoženja in posestva tudi prisega več po koncu ne obderži. Oskrunjevacu nedelje, ki Boga taji, ni ravno težko po krivem prisegati. Kaj pomaga tistega na pričo jemati, v katerega že davno ne veruje? Kriva prisega in prelomljenje storjene obljube bodo ondi navadne, vsakdanje reči, kjer se od Boga postavljeni dnevni red v obče z nogami tapta.

In kdor je zoper Boga krivo pričeval, ali bo mar ta še spolnoval samo zapoved, ki pravi: „Ne pričaj po krivem zoper

svojega bližnjega? Gotovo ne! Kdor Boga ne spoštuje, tudi bližnjega spoštoval ne bo.

In zdaj tudi še poslednje dve zapovedi razpadeta s poprejnimi. Hudo poželjenje brez vajetov ima ondi svoj ples. Bližnjega žena bo brez varha v rokah slastnega prešestnika, bližnjega blago nič več varno ne bo pred požrešnostjo lakomnikovo. Vse pojde po koncu in človeška družba se razpade.

Poglejte na deželo, ki nekdam bogata in blagoslovljena zdaj očitno znamenje nosi, da je zaveržena, med drugim tudi zavoljo nečastenja Gospodovih dni. Je Palestina, katero neki učen mož tako milo popisuje. Med drugim pravi: „Stopimo na sredne gore dežele, ki se odsedajo proti mertvememu morju. Daleč od Betlehema ga ni ne drevesa, ne bilke, ne človeškega stanovanja, ne človeka viditi, vse je pusto in prazno, po dolinah ni petja, v morju je mertvaška tihota, je ravno kot neznan brezen, kateri bi rad spomin svojega zadolženja v svojem žrelu pokopal. Tu sem si spomnil Gospodove besede, ki pravi po Mozesu: „Ako nočeš slišati besede Gospoda svojega Boga, ter storiti in deržati vseh njegovih postav, ki ti jih dans zapovedujem, bo nebo jekleno nad teboj, in zemlja, po kateri hodiš, železna. Namest dežja bo dal Gospod tvoji deželi prah, in pepel bo nad tebe iz nebes prišel, dokler ne boš pokončan.“ (Dent. 28.) Varujmo se, da tudi nas kaj takega ne zadene, in da Gospod v svoji jezi povelja ne da, zavoljo ljudstva, ki okrog zlatega teleta pleše, postavne tabli na skali razbiti, ker njih meseno, bogapozabljivo ljudstvo nič več vredno ni.

S k l e p.

Glejmo toraj, da vsak v svojem okrožju in stanu pripomagamo, da se sv. nedelja prav posvečuje. Kjer se spolnuje tretja zapoved božja, tam se spolnujejo tudi vse une. Ko so prvi preganjavci sv. naše očete pred sodne stole pripeljali, jih niso vselej upraševali: „Ali si kristjan?“ temoč velikokrat le: „Ali si dosihmal nedelje posvečeval?“ Dobro so vedeli, da očitno spoznanje kerščanske vere je posvečevanje nedelj, in da se tisti le lažnjivo kristjana imenuje, ki nedelje nič več ne spoštuje. Zatoraj posvečujmo svete nedelje in prav lepo in po keršansko! Amen.

LXII. Pridiga.

(Maria Regina Martyrum.)

„Marija — kraljica marternikov ali mučencov; za nas Boga prosi.“
Lavr. lit. 40 v.

V v o d.

Veselite se preljubi! novo častno ime kraljice nebeške bomo premišljevali, Marije kraljice marternikov. Glejte v duhu, neštevilne trume svetih marternikov v oblačilih rudečih od svete kervi, katero so za Jezusa prelili, s palmovimi vejicami v rokah obdajajo precastito kraljico nebeško; gledajo Boga v Marijni družbi in uživajo svoje presladko placilo. Marija je njih kraljica. Da to čast Marijno bolj razumemo, premišljajmo, kdo so marterniki?

Jezus je svojim učencom tele besede govoril: „Spomnite se besed, katere sem vam jaz govoril: Hlapec ni večji, kakor njegov gospod. Če so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ Jan. 15. 20. Kar je Jezus prerokoval, se je na tanko spolnovalo in se še spolnuje nad timi, kateri niso od tega sveta, katere si je Jezus odbral. Na Jezusovi veri so se spodtikali Judje, ajdom se je ždevala neumnost, zatoraj so Judje in ajdje preganjali Jezusa, želé, z Jezusom tudi njegovo vero zatreti. Ker so pa po Jezusovi smrti in njegovem častitljivem vstajenji in vnebohodu Jezusovi učenci začeli njegovo vero oznanovati, je togota in serditost Judov in ajdov Jezusove aposteljne, učence in vse kristjane zadela. Kar si peklenska zvijačnost zmisliti more, so napravljali ajdi, da so kristjane mučili.

Zvesti učenci Kristusovi pa so si zapomnili besede nebeškega učenika: „Ne bojte se tih, ki morijo trupla, duš pa morili ne morejo“ (Mat. 10, 28.) „kdor svoje življenje ohraniti hoče, ga bo zgubil; kdor pa svoje življenje zavoljo mene zgubi,

ga bo ohranil“ (Mat. 10, 39); „veliko je vaše plačilo v nebesih.“ (Luk. 6, 22.) Te besede in obljube so oserčevale bojevavce Kristusove, da jih nič ni moglo ločiti od ljubezni do Kristusa, ne težave, ne preganjanje, ne nagota, lakota, ali meč, ne življenje in tudi ne smert. Preljubi! vidili ste že v podobah in tudi že mnogo kaj slišali od terpljenja marternikov; vidite sv. Katarino z železnim kolesom, vidite sv. Jerneja z nožem, ker so živemu kožo oderli; vidite sv. Vita v kotlu, ker so ga v vrelo olje postavili i. t. d.

Alite, kedar vas le majhna nadloga zadene, ste že vsi nevoljni, od kod so mar uni svetniki toliko stanovitosti prejeli, da jih nar. grozovitniše muke (martre) niso mogle zneveriti Kristusu? Jes pa odgovorim: živa vera in goreča ljubezen do Jezusa Kristusa, in terdno zaupanje; te tri sestrice nebeske so jih navdajale s serčnostjo in nepremagljivo stanovitnostjo; vera, upanje, ljubezen do Jezusa so tla, ktere rodijo marternike. Na trojnem znamenju spoznamo marternike: 1) da so verovali in ljubili Jezusa in njegovo sveto vero; 2) da so svet in posvetno veselje za nič imeli; 3) da so bili pripravljeni zavoljo Jezusa vse martre in tudi smert preterpeti, in da so zares za Jezusa terpeli. Debele bukve so napisane od življenja in terpljenja marternikov, torej ne bi mogel vam dopovedati, koliko in kaj so terpeli stanovitni kristjani in so s svojo kervjo spricali ljubezen do Jezusa. Kratko le omenim, da je Marija, kraljica vseh marternikov, ker se njeno dušno terpljenje vseh drugih marternikov in še tudi trojno znamenje marternikov na Nji v obilniši meri nahaja. V ta namen hočemo premišljevati sedem žalost Marijnih, ker se je v njih nar. očitniši razodevalo, da je kraljica marternikov. O Marija, sprosi nam gnado, da se v pogledu tvojih žalost učimo stanovitosti tudi v terpljenji!

R a z l a g a.

Občudujemo v marternikih nepremakljivo stanovitnost, da so v nar. groznejših telesnih bolečinah in v smerti ljubemu Jezusu zvesti ostali. Kaj pa je Marija preterpela, da Jo kraljico marternikov imenujemo? Sveta zgodovina nam nič ne pripo-

veduje od telesnih bolečin Marijnih, še njena smert je bila le mirna in vesela. Kako je mar zaslužila nar svitlejšo krono marternikov?

Preljubi moji poslušavci! kdo bi ne poznal dušnih bolečin? Vem, da jih vsakteri od vas dobro pozna in poterdili bote mi vsi, da so dušne bolečine mnogokrat britkejše, kot telesno terpljenje. Človek ima dušo in telo; oba sta mnogim težavam in britkostim podveržena; duša je rahlejša, zatorej jo bolečine več zabolijo, globokeje segajo. V dušnih bolečinah nas serce boli, ker je v sercu ljubezen; kdor ljubezen žali, rani serce in napravi nam dušne bolečine.

Po dušnih bolečinah je postala Marija „kraljica marternikov“ in „žalostna mati“. Le premislimo njeno sedmero žalost.

Katoliška cerkev praznuje dva praznika v spomin Marijnih bridkost; prvi je v petek po črni nedelji in nas opominja Marijnih bridkost, ktere je občutila zraven križa ljubega Sina; drugi se praznuje na tretjo nedeljo mesca septembra v spomin vseh britkost, ktere je Marija preterpela zavolj Jezusa. Leté bomo premišljevali.

1. Perva bridkost je zadela Marijno serce, ko je Jezusa v tempelj prinesla Bogu darovat. Prerok Simeon, ki je že dolgo in težko pričakoval odrešenika, spozna po božjem razsvitljenji, da je to dete Obljubljeni Mesija. Ves ginjen ga vzame na svoje naročje, hvali Boga in reče: Zdaj spustiš svojega hlapca v miru i. t. d.; k Mariji pa reče Simeon: Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu; in v znamenje, kteremu se bo zopergovorilo. In tvojo lastno dušo bo meč presunil, da se razodenejo misli mnogih serc. (Luk. 2, 33—35.) Te besede spoštljivega preroka so bile prvi ojstri meč v Marijno materno serce. Neizrekljivo je bilo Marijno veselje nad rojstvom božjega deteta, tolikanj hujsi so Jo zabodle preroške besede, ktere so Ji napovedale velike bridkosti. — Johabed, Mozesova mati, je morala po ojestrem povelji svoje dete v vodo vreči; kdo bi mogel popisati njeno žalost? Neizmerno večja je bila žalost Marijna, ko je po Simeonovih besedah zvedla, kaj čaka Njo in njenega Sina.

Ljubi stariši! kedar ste v velikih skerbah zavolj vaših otrok in ne veste, kako bi si pomagali, kdo bi vas tolažiti

mogel, spomnite se te bridkosti Marijne in Simeonovih besed. Kedar vas čaka ktera težava in vi je odverniti ne morete, spomnite se tedaj prvega meča, ki je prebodil Marijno serce; tudi ona je vidila v duhu vse težave, ktere so Jo še čakale in vendar ni želela jim uiti, ampak vsa voljna in stanovitna se je vdala volji božji.

2. Druga žalost je zadela Marijo, ko je morala z detetom in Jožefom bežati v Egipt, da ljubega Jezusa otme Herodeževi grozovitnosti. Pomislite britkost: mati vidi ljubljeno dete v smertni nevarnosti; ve, da mu kervožejni trinog po življenji streže, kako grozno mora to zaboleti materno serce! V tem strahu zapusti dom in domače ljudi in potuje po daljni težavni poti v ptujo deželo, ktera je vdana molikovavstvu. Vse te težave preterpi Marija, da nedolžno dete reši smertne nevarščine.

Ljubi stariši! vi žalujete, kedar vidite vaše sine ali hčere po svetu za kruhom iti; in ve keršanske matere! koliko solz pretočite, kedar se vam vaši sinovi k vojščakom vzamejo; od žalosti, mislite, se vam mora serce razpokniti. Spomnite se teh in enakih bridkost drugega meča žalostne matere Marije. Alj bi smeli vašo žalost primeriti Marijni bridkosti? Vi pa preljubi, ki morate prebivati med neznanimi ljudmi, kakor Marija v Egiptu, znabiti clo med pohujšanimi malopridneži; učite se od Marije, kako morate tudi na ptujem in v sredi zapeljivosti spolnovati svoje dolžnosti, in zvesti ostati pravemu Bogu in sveti veri.

3. Tretja žalost je zadela Marijno serce, ko je ljubega Jezusa, 12letnega mladenčca, zgubila v Jeruzalemskem tempelju. Po besedi svete postave Marija ni bila dolžna v Jeruzalemski tempelj potovati, sama pobožnost in ljubezen Jo je peljala na to pot, njeno pobožno veselje se Ji kmali v grenkost premenil. Ko se proti domu vernejo, Jezusa ne najde med znanci; Jezusa je zgubila, oh kakošna žalost za materno serce! K Bogu je hotla Marija Jezusa peljati; v hiši božji Ga pa zgubi.

Ti žalosti Marijni je podobna vaša žalost, ljubi očetje in matere! kedar mislite, da ste otroke dobro izredili, v dober kraj, v pošteno službo pripravili in se vam pohujšajo; kedar

mislite, da ste svoje otroke k Bogu pripeljali, oni se pa zgubijo ali clo v hudičevo službo podajo; le vi očetje in matere veste in poznate to bridkost! — Še vsakemu tudi pobožnemu človeku se včasih primeri, da je ves otožen in žalosten, kot da bi bil zapuščen od Boga. Jezus se mu za nekoliko trenutkov skrije, da ga skuša. — Očetje, matere, kedar se vam otroci v pregrehah zgubijo, spomnite se žalostne matere Marije. Ne mudite se, iščite svoje otroke s solzami in z molitvami tako dolgo, da jih spet najdete, kakor je Marija našla Jezusa. Kedar nas Bog za nekatere trenutke brez trošta pusti, ne mislite, da bi bil nas pozabil. Le skušati nas hoče, alj smo Njemu zvesti tudi v bridkostih; spomnimo se, da mi pogostejši zapuščamo Jezusa. Starši, kedar ste tako srečni, da zgubljene otroke spet najdete in jih na pravo pot pripravite, varujte jih tolikanj zvestejši, da jih znaprej več ne zgubite. Tudi Jezusa varujte v svojih srcih, kedar ga najdete v sv. zakramentu.

4. Četrti bridki meč je prebodel Marijno materno serce, ko je srečala ljubega Jezusa na križevi poti. Simeonovo prerokovanje se je že dopolnovalo; Jezus, nedolžno jagnje se k smerti pelje, da bo zaklan za grehe celega sveta; nar Svetejši mora kot hudodelnik in razbojnik križ na goro Kalvarijo nesti; neusmiljena derhal ga spremlja na ti britki poti; učenci in prijatli so zbežali in se skrili; le Marija se žalosti ne zboji, ampak njeno serce želi ljubljenega Sina še enkrat gledati, zatorej gre za njim in ga sreča na križevi poti.

Kteri jezik bi mogel popisati žalosti matere, ktera vidi svojega edinega, nedolžnega Sina, v grozno smert obsojenega, v sredi kervožejne derhali, ktera ga vedno preklinja, zmirja in bije! Vsaka kletev se zarije kakor ojstra pšica v materno serce; kar poterdijo besede psalmista: „Zobje hudobnežev so pšice, brusijo jezik, da je enak ojestremu meču.“ ps. 63.

Iz Marijnih ust pa ne pride le ena besedica nevolje ali pritožbe; sveta vera Jo krepcuje in terdo zaupanje, da Je Bog ni zapustil.

Starši! kako žalujete, kedar vam otroci zbolijo ali jih vam Bog vzame? Togotujete se nad Bogom, da vas ne usliši, da vas tako hudo šibuje; spomnite se žalostne matere Marije,

ktera je srečala svojega Sina na križevi poti na goro Kalvarijo vsa tiha in vdana v voljo božjo !

5. Peta bridkost je zadela Marijno serce, ko je zraven križa stala, na kterega so nedolžnega Jezusa pribili. Vidila je z lastnimi očmi Jezusa slačiti, na križ podjati in pribiti; vsak žebelj je ranil Marijno serce, vsak vdarec je čutila v svojem sercu, hinavsko djanje farizejev, zaničevanje božjega Sina je hudo, hudo bolelo Njeno serce, hujši kot rane skeleče. Vendar ni Marija v preveliki žalosti Jezusa zapustila; strašne tri ure je prebila pod križem in bi bila edino že s tim terpljenjem zaslužila, da se imenuje kraljica maternikov.

Neki suženj na hispanskem otoku Majorka se je grozno maščeval na svojem gospodarju. Ko ga neki dan samega z otroci doma pustijo, zapre vse gradske vrata in nese otroke na visoki turn. Tam zakolje otročiče pred očmi matere, ktera je zunaj grada stala in ni mogla nikakor otročičem na pomoč priteči. Mertve otroke enega za drugim materi pred noge verže; zadnjič si sam nož v persi zabode.

Nož, ki je moril nedolžne otročiče, alj ni zadel ob enem materno serce? Saj vsaka bolečina, ktera otroka zadene, dvakrat hujši zadene materno serce. — Makabejski materi so sedem sinov umorili, zatorej se sedmernata maternica imenuje. — Več kot vse matere je terpela Marija, ker je Jezusa tudi več ljubila, kot vse matere svoje otroke.

Pri tej žalosti Marije, matere božje spomnimo se svoje slabosti svoje nepoterpežljivosti. Če se kaj zopernega primeri, kako smo hitro nevoljni, kako hitro obupamo in ne vemo, kam bi tekli. Tri ure Marija v nar veči britkosti zraven križa ostane in se ne gane, ne joka, ne toži, ne mermra zoper Boga. Marija zraven križa bodi nam pred očmi, kedar nas hude nadloge tarejo.

6. Šesta žalost je zadela Marijno serce, ko Ji Nikodem in Jožef Arimatejski mrtvo truplo Jezusovo v krilo položita, oh, velika, prevelika britkost za materno serce. Jezusa, ki je bil nar zalši na zemlji, so tako oskrunili, da ni bil več človeku podoben. Ves život raztepen in kervav, roke in noge prebodene, tudi glava je polna ran od ternjeve krone, nar prijetniše obličje je blede, in vgasnjena prijazna luč njegovih

oči. Kako globoko je moral zabosti ta ostri meč v Marijno serce!

Jožefovi bratje pošljejo očaku Jakobu suknjo vso okervavljeno in mu naznanijo, da so to suknjo našli; naj jo pogleda, ali ni ta suknja Jožefova, njegovega sina; morda ga je divja zver raztergala. Ko stari oče kervavo suknjo vglada, verjame lažnjivim besedam, in začne se na glas jokati in žalovati po ljubljennem sinčeku. Kolikanj večja je bila Marijna žalost, ko ji mervto truplo umorjenega Sina v krilo položijo.

Preljubi! mislite si mater, katera bi svojega umorjenega sina v naročji imela; kdo bi imel kamnito serce, da bi pod maternimi očmi še mervto truplo zaničeval ali zasramoval. Enako žalost napravljamo Mariji, kedar razuzdano in pregrešno živimo. Marija nam kaže mervto truplo Jezusovo in rane, ktere so mu naši grehi zadali; mi se za nje ne zmenimo.

7. Sedma žalost je zadela Marijo, ko so mervto truplo njenega Sina v grob podjali in kamen pred grob zavalili.

Dolgo je že Marija pod križem sedela vsa zamišljena v pogledu mervtega Sina, kterega je v naročji držala; v tihi bridkosti ga je pogledovala, vse rane preštevala, goreče ga poljubovala. Nihče ni se prederznil motiti njene pobožnosti, ljubezni in britkosti. Ali mrak se je že delal in bližala se je noč velike sabote, v kateri ne bi bilo pripuščeno merliča pokopati. Spoštljivo Jožef Arimatejski Marijo opomene, naj bi se Jezus pokopal; to je bil zadnji narbritkejši trenutek, ko se mora ločiti od ljubljenca svojega serca. Še enkrat ga goreče in vsa ginjena objame in migne še drugim, naj vzamejo slovo od Jezusa. Molcé — in vdana v voljo božjo vstane Marija in poda Jezusa ljubezni polnemu Jožefu Arimatejskemu, ta žalost Marijna pri Jezusovem pogrebu je bila sedma in zadnja žalost.

Kdo ni že stal pri grobu, bodi si očeta ali matere ali drugega človeka, ki mu je bil ljub? ta bo vedel, kako grenka je ločitev, kako britko nam je v sercu, kedar črna perst nam zakrije ljube znance ali stariše.

V tej britkosti spomnite se sedme žalosti Marijne.

Jožef Arimatejski in Nikodem sta Jezusa v nov čeden grob podjala; čedno, čisto mora biti naše serce, ako hočemo Jezusa vredno prejeti v svetem rešnjem Telesu. Veliko žalost občuti Marija, kedar mi z nevrednim sercom prejemamo sveto rešnje Telo; kajti Jezusovo truplo v ostudno mlako veržemo.

Te so sedem žalosti Marije, razsodite sami ali ni po teh žalostih zaslužila Marija, da jo kinča kraljicina krona marternikov v nebesih? Enako najdemo tudi trojno znamenje marternikov v Marijnem življenji: a) vero in ljubezen do Jezusa; b) zaničevanje posvetnosti; c) pripravljenost zavolj Jezusa vse tudi nar groznejšo smert preterpeti. Celó življenje glasno spričuje njeno ljubezen do Jezusa; po posvetnem veselji, po časti in visokosti nikdar ni hrepenela; da je bila pripravljena za Jezusa vse preterpeti, kažejo njene žalosti, ktere je vse voljno preterpela. V nobenem marterniku ne najdemo tega trojnega znamenja v tako popolni meri; zatoraj Marija tudi v tem oziru zasluži, da jo kličemo in častimo kraljico marternikov.

S k l e p.

V farni cerkvi pri sv. Božji glavi v Celovcu je v stranskem oltarji podoba žalostne matere božje, pred ktero vidiš vselej dosti pobožnih. V gledanji Marijnih žalost se vsakemu zmanjšajo lastne težave; zatoraj zahajajo žalostni tje, tolažbe iskat.

Že od nekdaj so verni kristjani Marijne žalosti radi pre-mišljevali; da se pa ta pobožnost poterdi in razširi, se je posebna pobožnost v čast Marijnih sedem žalost vpeljala, ktera se imenuje roženkranc 7 žalost Marijnih. Moli se pa ta roženkranc takole: Napred se obudi grevenga nad dopernesenimi grehi in se stori namen; potem se kratko premisli sleherna od sedem žalost Marijnih in po vsaki žalosti se moli en očenaš in 7 češčena si Marija; zadnjič se molijo še 3 češčena si Marija v čast Marijnih solz, da bi po njenih solzah zadobili resnično grevengo čez naše grehe in popolne odpustke. H koncu se pristavi sledeča molitvica:

V. Prosi za nas prežalostna devica.

O. Da vredni postanemo obljub Kristusovih.

Molitev. — Jezus Kristus! prosimo Te, dodeli nam milostljivo, da bi preblazena Devica in Tvoja mati Marija, ktere dušo je pri Tvojem terpljenji meč britkosti presunil, sedaj in v naši smertni uri pri Tvoji milosti za nas prosila.

Sveti oče Papež Klemen XII. so podelili popolni odpustek vsem vernim kristjanom, kateri to pobožnost skozi celi mesec opravljajo, kolikorkrat v tem mescu svete zakramente prejmejo in za sveto cerkev molijo. Podelili so še obilne odpustke vsem, kateri večkrat v tedni⁷ roženkranc Marije sedem žalosti molijo, kolikorkrat vredno sv. zakramente prejemajo. Odpustki se morejo tudi vernim dušam v vicah v prid obrniti. Še več drugih pobožnost v čast Marijnih žalost je katoliška cerkev vpeljala, katerih ne morem vseh omeniti.

Prelepo se sviti krona marternikov na glavi nebeske kraljice, ker je nič ni moglo ločiti od ljubezni do Kristusa; ne nadloge, sile, nevarnosti, ne meč britkosti. Lepa svitla krona je tudi vam pripravljena, duše kersanske! ako bote kraljico marternikov nasledovale v poterpežljivosti. K temu nam o žalostna Mati pomagaj; Marija, kraljica marternikov, za nas Boga prosi! Amen.

XLIII. Pridiga.

(Maria, regina confessorum; qua ratione nos reginam confessorum veneremur et sequamur?)

„Marija — kraljica spoznovavcov; za nas Boga prosi!“ Lavr. I. 41. v.

Razlaga.

I. Občudovali bomo dans spet drugo častitljivo krono naše ljube matere Marije: krono kraljice spoznovavcov. Že sv. Bonaventura uči: „V nebesih se trojne krone delijo: zlate, zvezdene in kamnene. Zlato dobijo device, ker so ne-omadeževane ostale; zvezdeno dobijo učeniki, ker oni, kakor

zvezde, ljudi iz krivih potov na pravi pot vodijo: kamneno dobijo marterniki zavolj stanovitne poterpežljivosti.“ Krono spleteno iz nar svitlejših zvezd nosi Marija kot kraljica spoznovavcov. Kdo so spoznovavci, da jih katoljska cerkev tolikanj časti, in se Marija imenuje kraljica spoznovavcov?

V prvih treh stoletjih so se peklenške moči, ajdovski oblastniki in neverni modrijani zarotili zoper Jezusovo vero in kristjane ter so jih preganjali in terpinčili, da se človeku zagrozi, kedar njih terpljenje bere. Serčni kristjani so šli tako veseli v terpljenje in v smert zavolj Jezusa, kot da bi bili povabljeni na gostovanje. Z lastno kervjo in s svojim življenjem so spričevali svojo vero in ljubezen do Jezusa; ti, ki so svojo kri za Jezusa prelili, se imenujejo marterniki.

Že tedajšni kristjani so jih visoko častili in sveta cerkev jih bo vedno častila. V spomin prelite kervi se ob godéh svetih marternikov pri svetih mašah in drugih cerkvenih opravilih ru-deča obleka jemlje.

Bilo je pa tudi že v prvih časih keršanstva dosti pobožnih kristjanov, kateri so bili zavolj keršanske vere pred sodnike tirani in so vpričo njih in v smertni nevarnosti očitno spoznali, da so kristjani in da hočejo kristjani ostati. Nasproti drugim boječljivim odpadencom, ki so iz strahu pred martrami svojo vero zatajili, je to očitno in stanovitno spoznanje bilo časti vredno; častili so jih tudi že tedajšni kristjani in jih imenovali spoznovavce. Vlegel se je sčasoma hudi vihar, ki je preganjal cerkev in čedo Kristusovo, mirnejši časi so nastopili; kristjani so jeli cerkve staviti, so dobivali keršanske šole in učenike, keršanske vladarje in oblastnike, očitno so smeli obhajati božjo službo in svoje shode. Božja previdnost je pa keršanski cerkvi poslala lepo število častitljivih mož, polnih svete vere, učenosti in ljubezni do Boga in bližnjega, ki so bile svitle zvezde na nebu katoljske cerkve. Oni so bili njena lepota in čast, in so si obilne zasluge pridobili o razširjanji božjega kraljestva in keršanske cerkve; zatorej jih tudi cerkev visoko časti in jih v versti svetnikov za marterniki postavlja: “ Jezusa so pred ljudmi spoznali, Jezus bode tudi nje pred Očetom nebeškim spoznal.“ Mat. 10. 32.

V versti spoznovavcov katoliška cerkev spet dva reda razločuje. V prvi red je postavila škofo spoznovavce, ki so po Jezusovem zgledu, kot dobri pastirji pasli Kristusovo čedo, keršanske ovčice, ki so bili pobožni, učeni, čuječi in zvesti pastirji. Na nje obrača cerkev besede modrega Siraha: „Ta je veliki duhoven, kateri je v svojih dneh dopadel Bogu in je bil pravičen najden... V dneh serda je bil spravnik... Noben ni spolnoval postave Gospodove... zato je milost našel pred gospodovimi očmi... poslal ga je pred kralji in mu je dal krono veličastno...“ (Sir. 44. 45.)

Še više stopnjo čistilnosti je odločila cerkev unim svetnikom tega reda, ki so z veliko pobožnostjo visoko učenost združevali in so resnice keršanske vere, cerkve in njene pravice krepko branili in zagovarjali, keršanskim dušam pa v svojih spisih mnogo nar zlahtnejše hrane ali paše prihranili. Dokler so živeli, so že sami mnogotere po svojem prizadevanji v katoliško cerkev pripeljali; po smerti so pa po svojih spisih bili mnogoterim voditelji k veri in k spodobnemu keršanskemu življenju: po duhu so mnogoterim dušam bili očetje kerščanskega življenja; zato je tudi cerkev slavi in imenuje cerkvene očete.

V to versto svetnikov spadajo, da vam le bolj znane navedem: Sv. Avguštin, Ambrozij, Hieronim, sv. Papež Leo I. Cerkvene učnike pa imenujemo tiste pobožne in visoko učene učnike, ki so še le nekatere stoletja za cerkvenimi očeti živeli.

Njim prištevamo svetega Tomaža Akvinskega, sv. Bonaventura, sv. Bernarda, Izidora Sevilskega, Anselma, Petra Kriologa, Petra Damianita. O godih sv. cerkvenih očetov in učnikov se vselej Kredo ali Vera moli; to je dokaz posebnega spoštovanja, ker se enaka čast le apostolom in o gospodovih in Marijnih praznikih skazuje.

Izmed drugih spoznovavcov, ki so bili škofje, imenujem le svetega Gregorja Turonskega, sv. Martina škofa, sv. Karla Boromeja itd. Svoje kervi za Jezusa niso prelili, vendar so veliki pred božjimi očmi; to nas besede Jezusove učijo: „Kdor po postavi božji dela in uči, ta bo velik v nebesih.“ (Mat. 5, 19.) Verni kristjani so pobožne učnike in škofo od nekdaj

častili. Svetega Martina Turonskega so kristjani na Francoskem kmali po smerti si v varha ali patrona izvolili in njegovi smertni dan kot praznik obhajali. Visoki stan svoje težave, visoka učenost pa mnogotere skušnjave ima; zatoraj je vreden vse časti, kdor težave stanovitno prenaša in skušnjave premaga. Sv. Gregor Papež uči: Dobro moramo prevdariti, da ne bo nas, ki smo po dozdevku od Stvarnika sveta več darov, kakor drugi na tem svetu prejeli, zadela ojstrejša sodba.

V drugo versto spoznovavcov štejemo vse tiste svetnike možkega spola, ki niso bili škofje ali aposteljni, ampak so Bogu zvesto služili po zatajevanji samega sebe, po skerbnem spolnovanji svojih dolžnost, po stanovitni molitvi, po ostri pokori, po miloserčnosti do vbogih. Na nebu vsaka zvezdica svoj svit ima; pa le vse zvezdice vkup dajejo nebu neizrekljivo lepoto in prečudni svit. Tako so tudi svetniki vsi po svoji svetosti izverstni; vendar se odlikujejo še po raznoterih čednostih in so vernim kristjanom voditelji na poti keršanskih čednost. Najdemo v ti versti svetnike vsake starosti in vsakega stanu, učene in neučene. Po besedah svetega Tomaža Kempčana so služili Bogu v lakoti in žeji, v mrazu in nagoti, s delom in trudom, s čuvanjem in postom, s svetim premišljevanjem, preganjani in zasramovani... Odpovedali so se bogastvu, časti, prijateljem in znancom... Vbogi na časnem premoženji so bili bogati milosti božje in čednost... Sled so zapustili, ktera spričuje, da so bili sveti in popolnoma možje, ki so v težavnem boji svet premagali. (Tom. Kemp. I. 18.)

Omenim le svetega Alekša, ki je radovoljno zapustil nevesto, dom in bogastvo in si je izvolil vboštvo v svoj del. Ko neznan berač je v svoji lastni hiši prebival in je Jezusu služil s stanovitnim zatajevanjem samega sebe.

Sveti Arnoldi je bil godec in je s svojo godbo spodbuoval k pobožnosti pri božji službi; pa tudi sam ni pozabil v keršanski popolnosti napredovati.

Sv. Bendelin, rojen kraljevič je bil v Škocii doma; ali pustil je kraljevo poslopje in je raji kot reven ovčar Bogu zvesto služil. Lepo in skerbno je pasel svojo čedo, čual je pa še skerbnej nad svojimi počutki, da ni se pregrešil.

Sv. Ferdinand je bil kralj. Visoka čast in oblast človeka rada omoti in zapelje; sv. Ferdinand pa nas uči, da se tudi skušnjave kraljevskega stanu dajo premagati. Sv. Feliks je bil kapucinar, drugi Feliks je bil mašnik, oba sta po zvestem spolnovanji svojih dolžnost krono spoznovavcov si zaslužila.

Sv. Ivo in sv. Janez Kenčan sta bila fajmoštra, sv. Izidor pa je bil kmet. Kmet in fajmošter sta si v tem enaka, da vsaki svojo družino ima, za katero mora skrbeti, toda, da je fajmoštrova družina cela fara, katero mora oskerbovati s kruhom dušnega življenja in da jo mora obvarovati roparskih ali zapeljivih ljudi, ki druge pohujšujejo; kmet pa le za svojo družino skrbí, da živeža in obleke ima.

Še strelca imajo sveti spoznovavci v svoji versti, svetega Konrada. Pa ne mislite, da bi bil Konrad po strelbi svetnik postal; primerilo se je, da je po nemarnosti na lovu velik gozd zažgal, ki je ves pogorel in sosedom veliko škodo napravil. Vest mu ne daje pokoja, dokler ni se sam obtožil in vso škodo sam povernil. Prodal je svoje grajsine, obožal in v ostri pokori sklenil svoje življenje. Na lovu pa še noben ni sveto živel ali svetnik postal.

Servulj je bil berač in sv. Teodot kerčmar; ta dva stana svoje nevarnosti imata. Berači bi nar lažej mogli Bogu služiti, pa jih večidel le zunaj cerkve vidimo, malokdaj znotraj. Molijo le tedaj, kedar jih kdo sliši, in kedar vbogajme prosijo, torej za denar, ne pa v božjo čast; denar pa radi zapijejo in drugač upravljajo; mnogokrat so lenuhi, ki se dela bojijo in se od truda in pota drugih redijo; Servulj po mertvuđu zadet delati ni mogel, zato je vbogajme prosil; pa le toliko je od milošne zase ohranil, kolikor je potreboval k življenju, ostalo je spet drugim revežem razdelil. Tudi Boga ni pozabil in je rad duhovne reči bral ali brati slišal. — Kerčmarji so redko sjani, da bi bili dobri kristjani; marveč jim je vse na prodaj, pogostokrat še poštenje in vest, kerčmarji, ki imajo široko vest, radi strup v pijače devajo, slabe škodljive pijače točijo, grehu podstrešje dajajo, umazane govore poslušajo ali pripuščajo in še drugač Boga žaliyo. Sv. Teodor je bil keršanski kerčmar in ta je soseski velika dobrota, ker mnogo hudega že s tim odverne, da ni treba vsem popotnim v berlog pohuj-

šanja se podajati. Vem, da je sv. Teodot le bil mučenik, pa tudi s pobožno obnašo si je nebesa služil. Sv. Vinok je bil kraljevih starišev sin. Iz goreče ljubezni do Boga zapusti svet in bogastvo in pride s tremi tovarši v neki samostan, kjer je ves ponižen dela mlinarskega hlapca opravljal.

Poznej se je nov samostan zidal in v kratkem se je tam več družbenikov nabralo, ki so ga enoglasno svojega opata izvolili. Kakor je pred ves ponižen drugim vedel pokoren biti, tako zvesto je potem svoje podložne vodil. Ker sem sedaj opata omenil, moram povedati, da se v versti spoznovavcov, opati v poseben red odločijo in pri sveti maši in v duhovnih molitvah s posebnimi molitvami počastijo. V ta red spadajo vsi tisti pobožni opati in predstojniki duhovnih redov, ki so katolijski cerkvi bili v veliko čast po svoji živi veri, čistem, neomadeževanem življenji in goreči pobožnosti, kakor je bil sv. Anton puščavnik, sv. Ilen, sv. Gol, sv. Gvilelm, sv. Jošt, sv. Leonard, sv. Roman i. t. d.

Imenoval sem vam mnogo svetnikov vseh stanov in vsake starosti, ki so vsaki v svojem stanu Bogu zvesto služili in do visoke stopinje pobožnosti dospeli. Kliče jih sv. cerkev in slavi jih s prelepim in častnim imenom keršanskih spoznovavcov; kervi niso prelili za Jezusa, alj v svojem življenji in s lepimi čednostmi so spričevali, da so verni, zvesti služabniki Kristusovi.

II. Zakaj se pa Marija imenuje kraljica spoznovavcov?

Da kdo more za kralja ali kraljico obveljati, mora biti narpred za kralja ali kraljico vstavljen in podložni ga morajo za svojega kralja spoznati. Marija je v kraljičino čast povzdignjena od presvete Trojice, ker je hči Boga Očeta, mati božjega Sina, nevesta svetega Duha, ker je po smerti bila od Jezusa v nebo vzeta in v nebesih kronana kot kraljica nebeška. Od presv. Trojice vstavljeno kraljico so vsi svetniki od nekdaj kot svojo kraljico spoznavali, ljubili in častili. Z nar častnejšimi priimki so jo slavili sveti spoznovavci in jo klicali svojo kraljico. Sv. Frančišk Salezki je dolgo časa hude skušnjave terpel. Neki večer gre v neko cerkev in najde ondi podobo device Marije in pod podobo zapisane besede sv. Bernarda: „Spomni se, o milostljiva Devica Marija, da še ni bilo slišano,

da bi bila koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal.“ Potem poklekne pred oltar device Marije in prav goreče moli to molitvico in pristavi še te besede: O moja kraljica, bodi moja predprošnjica pri svojem Sinu i. t. d. V tem trenutku je odlegla skušnjava.

V prejšnjih časih so si ljudje prostovoljno svoje kralje in vojvode ali glavarje izvoljevali; izvolili so si pa može, ki so se odlikovali po umu, previdnosti, modrosti, hrabrosti in pravičnosti; še sedaj se radi vklanjam tim, ki druge prekosijo v katerikoli prednosti. Zategadelj so si tudi sveti spoznovavci Marijo v svojo kraljico izvolili in Jo vsi kristjani kot kraljico častijo, ker je vse prekosila po svojih izverstnih čednostih. Ne bom jih na dolgo popisal, ker so že dostikrat omenjene. Le to pristavim, da tolikanj žive vere, goreče ljubezni, terdnega zaupanja v Boga, toliko ljubezni do bližnjega, toliko potrpežljivosti, pokorščine, zvestobe in čistosti ni bilo najti v nobenem spoznovavcu; v tem oziru po vsi pravici kličemo Marijo: kraljico spoznovavcov.

III. Kako pa naj mi častimo kraljico spoznovavcov?

Čuli ste, da so svetniki v raznoterih stanovih in okoljinih Bogu zvesto služili in da je Marija vse svetnike po svoji zvestobi in svetosti presegla. Posnemajmo svete spoznovavce in kraljico spoznovavcov v zvestem spoznanji naše svete vere. Tudi nam so rečene besede Jezusove: Kdor bo mene vpricho ljudi častil (spoznal), tega bom tudi jes pred Očetom nebeškim počastil (spoznal). (Mat. 10.) Že katekizem nas uči, da kristjanu ni zadosti, ako le v sercu veruje, temuč on mora svojo vero tudi z jezikom spoznovati in v svojem djanji poterdovati.

Kdor se Jezusa in svete vere vpricho drugih ljudi sramuje, je boježljivec, kateri bo v prvi skušnjavi Jezusu se zneyeril in od vere odpadel. Slišali ste, da so sveti spoznovavci vsaki v svojem stanu Bogu zvesto služili in vsaki po svojih močeh Jezusa častili. Storimo tudi mi tako. Vi keršanski očetje in matere! bodite spoznovavci svete katoliške cerkve; otroke in družino v keršanskem strahu in v ljubezni do Jezusa izreajte.

Ne dajajte vaših sinov in hčer v službo ljudem, ki niso dobri kristjani, ki ne slovijo dobro. Ravnajte svoje otroke in same sebe k božji službi in h keršanskim naukom, ne pripušajte v vaših hišah slabih govorov, razujzdancov, zapeljivcov. — Hvalite in častite Gospoda po svojih močeh, kakor so to storili učenci, škofje in drugi sveti spoznovavci. Kdor ima sposobnost in učenost, naj druge podučuje v keršanski veri in ljubezni. Komur je dano gerlo za petje, naj časti Boga s pobožnim petjem. Kdor je prejel časnih darov, naj jih obrača v poveličanje božje službe in v pomoč revnim bratom in sestrām. Donašajte sad lepих čednost: figovo drevo, na katerem Jezus ni našel sadu, je ukazal posekati. Mertva je vera brez dobrih del. Služimo Bogu, živimo po sveti veri tudi mi vsaki v svojem stanu, spolnujmo svoje dolžnosti skerbno in zvesto; in tudi nam se bo dala v nebesih čast in plača spoznovavcov. Bodimo torej kristjani, ne le v sercu, tudi ne samo z jezikom, ampak v sercu, z jezikom, v djanji in resnici. Bodimo kristjani, t. j. ravnajmo keršansko pri delu, pri kupčiji, z otroci, z družino, v terpljenji in v veselih družbah, ne sramujmo se Jezusa in Marije, ne zatajujmo jih.

O Marija! prečastita kraljica spoznovavcov, neizrekljivo veliko zasluženja si Ti si pridobila po Tvojih visokih čednostih; mi pa od keršanstva nimamo veliko več, kakor le samo ime; o pridobi nam gnado, da se povsod kakor dobri in zvesti kristjani obnašamo, ter Jezusa povsod, z besedo in v djanji spoznamo. O Marija, kraljica spoznovavcov; za nas Boga prosi! Amen.

Novičar.

* Od D. Marije na ssv. Višarjah. M. Š. — Dans se je začela sopet Božja pot k Materi božji na ssv. Višarjah. Prav veselo sva došla jaz in moj sodelavec včeraj na svete Višarje. Oj, kako je letos lepo tukaj, še trohice snega ni. Prav spomladansko je, kakor dol v dolini, vse je zeleno in tudi planinskih rožic že obilno cveti. Vam ne zamorem dostojno povedati, kako mi je serce ganilo vidivšemu že pri mojem dohodu 50 do 60 pobožnih romarjev, ki so prišli, da bi Materi božji svojo ljubezen in hvaležnost skazovali. — Kar se pomne, ja tudi v svetem letu 1860 ne, — še ni bilo toliko ljudi pričujočih današni praznik. Prav dosti sva imela opraviti, ker so čez noč in tudi zgodaj dohajali romarji, ki so prišli, da bi tukaj svojo vest očiščevali in pozdravljali, kot pridni otroci, svojo nebeško mater. Do polovice se je napolnila cerkev, ker je tudi iz Žabnic, Terbiža in bližnjih vasi prišlo zadosti ljudi. O pol 8 sem dans opravljal prvo sv. mašo in obhajal nekoliko čez 100 romarjev. Če ravno druge leta današni praznik ni bilo pridige, me je vendar gnala radost in veselje, njim nekatere besede govoriti, da bi njih up, hvaležnost in ljubezen do Matere božje naudušil, ter jih opomnim, kako mogočna, ljubezniva in usmiljena mati da je Marija, nam torej v vseh pripadih in zadregah revnega življenja pomagati more in hoče. — Ostali so vsi še do druge maše, ktero so gospod kaplan Pavl Müller ob desetih prav mično in povzdigovavno peli. Prav lahko potem spoznate, kakošno veselje da sem danas doživel.

Posebno pa mora vsakega kerškega duhovna veseliti, da koroški sinovi celo v ptujih deželah svoje device Marije na sv. Višarjah vender niso pozabili. Celi ljubi dan so dohajali hrabri vojšaki našega domačega polka, blago cerkvico obiskovat, in svoje hvalne molitve na oltar gnapolne matere pokladat. Tudi sem videl marsikterega bojno orožje sleči in k božji mizi poklekniti. — Pa je čuda, da se prosti vojšaki tako krepko obnašajo. — „Slava, večna slava verlemu polkovniku in vsem častnikom! Še ves čas bode veljala stara resnica: *Exempla trahunt!*“ — Že včeraj dopoldne so se zbrali vsi častniki z visokočastitim polkovnikom baron Bek-om in so se podali z visokočastit. dehantom F. Kulnik-om na težavno pot, k devici Mariji, kjer smo jih slavno s strelom sprejeli. Marsikterega bi bilo do solz ganilo, ko bi bil gledal visoko gospodo pred materjo Božjo klečati in (resnično je) tako pobožno moliti, moliti za srečen dohod v koroško blago domovino, moliti za ljubo zdravje presvilega nadvojvoda Albrechta, kateri, kakor so pravili, celo na bolni postelji v hudej bolezni Marije na Višarjah ni pozabil in se po koroškem polku jej priporočiti dal. — Blagi prijatelj, dokler imamo take vladarje in gosposke, tedaj keršanstvo še ni zgubljeno, naj se derejo tako imeno-

vani racionalisti, liberalisti in še drugi taki „isti“, kakor hočejo! Navdušen torej še enkrat kličem: „Keršanstvo v goratej koroški domovini še ni zgubljeno!“ Pa Korošci so tudi verlost svojih domorodnih sinov spoznali. Po celej Kanalskej dolini so jih slovito sprejemali, od Pontabla — kjer so jim napravili v sredi mosta na meji mile domovine naše, lep slavovod z nadpisom: „Srečno došli!“ — celi laški derhali v kljub, do Vrat. Mislim, da tudi vi Celovčani ne bote zaostali!

* Iz Gorice. Mnogokrat beremo v slovenskih časnikih besede svetega pisma tako rabljene, da se pravemu kristjanu milo dela. Še se spominjam, kako me je v serce zabolelo, ko sem pred nekimi leti v ilirskih časopisih bibliško frazo: glas vapijučeg u pustinji (*vox clamantis in deserto*), se vé da, v vse drugem zmislu postavljeno vpervič bral, in, da bi tako ne! naši rodoljubi, ki so mojstri posebno v posnemanji, so hitro se je poprijeli v naših slovenskih listih, kakor je vsem dovolj znano, kateri slovenske časnike prebirajo. Mnogokrat smo tudi drugo bibliško frazo, namreč: in beseda je meso postala, v ravno teh listih brali, katerih imenovati mi ravno treba ni, ker se bo še marsikteri bravec teh verstic z meno vred spomnil, kdaj in kje je kaj takega bral. In berž, ko jo je eden tako zakrožil, so drugi za njim jo trobili, in vsega spoštovanja vredne besede svetega Duha s posvetno porabo onečastovali. Ni tadaj čuda, da smo ne zdavnej zopet v celo posvetnem pomenu rabljene tekste: *In principio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, in pa et verbum caro factum est*, brali. Ali, če to tako naprej pojde, kam pridemo? Bomo li božjo besedo tako malo cenili, tako malo spoštovali, da jo bomo pri vsaki priložnosti za katero koli stvar rabili? je li to prav? ali se ne pravi to, besedo božjo nemarno rabiti? ali druga božja zapoved tega ne prepoveduje? Stako rabo besed svetega pisma se pobožni čut bravcov žali. In kako je to, da se od strani duhovnikov nobeden ne oglasi zoper to? Sveti cerkveni zbor Tridentski govori, mislim zadosti očitno (*Sess. IV. versus finem*): „*Post haec, temeritatem illam reprimere volens (sacrosancta Synodus), qua ad profana quaeque convertuntur, et torquentur verba, et sententiae sacrae Scripturae,.....mandat, et praecipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, et contemptum, ne de cetero quisquam quomodo libet verba sacrae Scripturae ad haec et similia audeat usurpare, ut omnes hujus generis homines, temeratores et violatores verbi Dei, juris et arbitrii poenis per Episcopos coërceantur.*“ Ne poslovenim teh besed, ker mislim, da jih vsi, ali pa veči del njih, ktere zadevajo, dovolj umejo. Tudi rad verujem, da ni nobeden še malitiose v tej stvari se pregrešil, temuč bolje *ex ignorantia*. Opomniti jih pa smo mi duhovniki, menim, dolžni, da se enako ponečastenje besede božje v prihodnje več ne prigodi.

Kako se svet menja! vsakih deset let se mnogo prenaredi, mnogo popravi, mnogo — in morebiti, še več — pokvari; prenaredujemo v vseh rečeh, dobrih in nedobrih, in v manj dobrih ali celo slabih še posebno, ako se more to napredovanje imenovati. Vede, umetnosti, obertnija neizmerno in hitro naprej korakajo; kako je pa kaj s živo vero, z trdnim upanjem, z gorečo ljubeznijo do Boga in do bližnjega? Katoliška cerkev je sveta, tudi zavoljo tega, ker je imela med svojimi verniki vsaki čas več ali manj oseb obojega spola, ki so sveto živeli, in gotovo jih ima tudi naše dni; ali če pogledamo na splošno vedenje navadnih kristjanov, bodi si na kmetih ali po mestih, moramo pač prav dati unemu priprostemu možu, kateri je pred kosilom Oče nas, Češčena si Marija in Vero molil, in uprašan, zakaj da tudi Vero moli, resnobno odgovoril: Zato, ker je dan današnji Vera med ljudmi že zelo opešala. In kdo ne vidi in ne sliši sam, kako so resnične te besede? Kako redka je prava živa vera! in kjer podstave manjka, ni čuda, da upanja in ljubezni ni. Neko pagansko neverstvo se vedno bolj razodeva, in če ne neverstvo, pa gotovo neka nemarnost v verskih zadevah se očituje skoraj v vseh razredih današnjih društev, da je človeka strah in groza, misliti na to. Da se v nekterih hišah pred jedjo in po jedi še znamuje sv. križa ne stori, in na Boga ne pomisli, ki nam daja jedi in pijače za naše potrebe, je zadosti znano. Da se hodi v cerkev le iz navade, in da se božja beseda malo posluša, da se božji prazniki skoraj več ne posvečujejo itd. itd. je tako očitno, da mora slep biti, kdor tega ne vidi. Nekdaj so se naši bogaboječi dedje s svetimi besedami: Hvaljen bodi Jezus Kristus! pozdravljali; sadaj se še sami kmetje in ljudje nižih stanov tako pozdravljajo; kar je bolj izobraženih, menijo tako pozdravljenje je le za nevedne ljudi, ne pa za nje. Nekdaj so vsi ljudje, kadar so od ranjcih govorili, imeli lepo navado, da so zraven pristavljali: Bog se mu duše usmili! ali pa: Bog mu daj večni mir in pokoj! dan današnji pa slišimo in beremo še celo po časnikih usque ad nauseam paganske besede: Lahka mu zemljica! (Sit illi terra levis.) In ker že od rajnkih govorim, spominjam se, ko sem pred tridesetimi leti v Gorico prišel, da sem na mestnem pokopališču same, ali skoraj same križe na grobeh vidil, le malokdaj se je kak kamen tu pa tam postavljaj posebno bogatim in premožnim, in tudi verh takega kamna ni smelo manjkati križa. Sadaj skoraj ne morem na pokopališče stopiti, da bi se mi misel ne vrivala: ali hodiš po grobji kristjanov ali paganov? iščem križev, pa jih ni, ali pa komaj kje v kakem kotiči skrit križec tiči, da ga težko najdeš med tolikim kamnjem. In tako, pojdimo, kamor koli hočemo, obrnimo se na desno ali na levo, povsod vidimo nekaj napredek — v neverstvu, v paganstvu; od vseh strani nam veje nasproti nekaj duh nemarnosti in perhljivosti: non est, qui faciat bonum. Bog bodi nam milostljiv! In kakor da bi ne bilo vse to že

zadosti, začenjajo še naši pisavci, kateri v časnike dopisujejo, spoštovanje do besede božje s tim podirati, da jih krivo rabijo. Zopet te dni smo dopis iz Metlike v nekem listu brali, kjer se pravi: Cesarjeva beseda...ni še meso postala. Kdo bi se ne zavzel nad tako zlorabo najsvetejših besed? Toda zadosti bo menda že teh jeremijad; da bi le zadele tam in tu, kamor in na ktere mérijó, in zaželjeni sad obrodile!

Naš nadškof, milostl. g. Andrej Golmajr, so 19. dan maja se na pot podali najpred do Vidma, in so potem z Beneškim patrijarhom, dosadajnim Videmskim nadškofom daleč proti Rimu odpotovali, kjer bodo do praznika svetih apostelnov Petra in Pavla ostali. Tudi nekaj družih duhovnikov Goriške škofije se je podalo v Rim, med temi vodja duhovšnice, čast. g. Janez Budav, korar tukajšne stolne cerkve, in pa provincialni vikar častitih OO. Frančiškanov.

* Na Rieci. Rad verjamem, ljubi „Prijatelj“, da si želiš slišati novic od vseh krajev sveta, posebno pa od krajev, kjer prebivajo bratje tvoji — slavni Slavjani. Zatoraj vem, da mi ne boš odrekel malo prostora za té le verstice, ktere ti pošiljam od brega jadranskega morja. — Kakor nekdaž Ninivčani Jonasa, tako tudi našega mesta prebivavci verno slušajo svoja dva pridgarja O. Feliksa iz Jakin (Amona) Talijanca, kateri je taljanski pridigoval v farni cerkvi vsaka sredo, petek in nedeljo ob 11 uri, krepko in ugodno mu teče beseda.

Horvaški pa je pridigoval O. Avguštin Velec, pravi in verni domoljub naše domovine in slavjanskega jezika, kteremu slovenska beseda tako mično in gladko teče, kakor najbolje olje.

Veliko ljudstva se je vidilo vsako sredo in nedeljo v farni cerkvi ob 11 uri predpoldnem, in popoldan ob štirih.

Pa je že stara navada, da se tudi pridiguje pri sv. Vidu, od terpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. V tej cerkvi je namreč čudežni križ, v katerega je nekdaž neki hudobnež kamen vergel. Veliko vernih in pobožnih kristjanov hodi tusem poslušat božjo besedo.

Dragi prijatelj! ne morem opustiti, da bi ti ne oznanil veselja za Slavjane; ako Bog da v srečo junaško, slovenščina bode svojo mačuhu (talijanščino) skoraj ponižila v normalskih šolah; kajti duhovno in svetovno poglavarstvo je začelo pomagati. Tomaševčan.

* Iz Celovca. Obhajali smo tudi letos prelepe „Šmarnice“ v cerkvi pri sv. Duhu. Vsak dan je bila zvečer ob sedmih pridiga in potem so se odmolile lavretanske litanije. Mično so pele na koru pobožne nune; pa še bolj bi se nam dopadalo, ko bi se petje tako uravnalo, da bi peli vsi ljudje po celej cerkvi. Pridige so premilostl. knez in škof osnovali po 10 božjih zapovedih. Slišali smo praviti, da so pridige bile ljudem kaj po godu; ljudje so jih lahko razumeli in pridige so bile bolj keršanskim naukom podobne. To je modro in

koristno: keršanskega podučjenja ljudem večidel pomanjkuje; zatoraj pa tudi vera in lepa obnaša omahuje. Da bi se „Šmarnice“ po celej škofiji vpeljale; gotovo bi se dopadale povsod in nosile sadja obilno. Pa nič ne slišimo, da bi se tudi na kmetih ta lepa pobožnost opravljala. Škoda, — pa že bo; Bog daj!

* Iz Celovca. Naši poslanci dr. Toman in Černe se kaj možko poganjata za naše pravice. Slava obema! Dr. Toman pa še tudi po „Novicah“ pošilja Slovencom take pisma, ktere so za nas jako imenitne.

V prvem pismu priporoča, da bi se po Slovenskem napravile ljudske knjižnice in bukvarnice. V drugem pa kaže in popisuje može, ktere naj občine ali soseske volijo za župane ali občinske predstojnike. V 1. pismu piše med drugim tole:

„Narod naš je radoveden, neizrečeno prebrisane glave, in brepeni po znanstvu in novicah o tej ali uni zadevi.

Kaj mu je tedaj treba?

Prave, zdrave trezne dušne hrane.

Slovstvo naše ni še bogato, — ali če Bog dá in še rodoljubno se poprimemo pisanja v mnogoverstnih zadevah, hoče se množiti. Dozdaj je naše slovstvo tudi nespačeno; poštenost in čistost slovstva našega moramo skerbno varovati, da se nam ne pokvari naše pobožno in dobro ljudstvo.

Zamoremo že zdaj podati mnogo bukev zanimivega in podučnega zapopadka našemu narodu, — in vsak dan bode to lože, bolj ko se bode naraščevalo število čitateljev.

Posebne želje zastran novih knjig imamo do naših zgodovinskih pisateljev, da naj pojasnejo zgodovino Slovincov in Slovanov, da naj pokažejo, kako da smo vsi enega debla razne vejice, kako da smo mi zaostali v razcvetenju, in da zdaj v dobrem, toplem pomladanskem solncu moramo svoje berstko pognati, razcvetati, da zamoremo z drugimi sad omike roditi v slavo in korist majke slave in v spolnjenje nam od Večnega naložene naloge.

Na dalje naj se spisujejo povestice zanimive iz slovenske in sploh slovanske zgodovine v probudo našega ljudstva.

Piše naj se dalje še o tem in drugem raznem predmetu, — saj še toliko nerodovitne zemlje leži na polju našega slovstva.

Vse naj se pa piše razumljivo in v narodnem duhu. Jedro naj več velja kakor lupina.

Ker pa že s tem, kar imamo, zamoremo za potrebo založiti knjižnice male, začnimo nemudoma jih ustanovljati.

Celi narod naš naj se razdeli v take društva, naj se vdeleži pri tacihi knjižnicah. Kar je posamnemu nemogoče zavolj prevelikih stroškov, bode složenim in združenim lože, — in budila se bode tudi uzajemnost in bratstvo med rojaki, ki moramo jeden drugega kolikor

mogoče podpirati. Bratovska ljubezen naj popravlja, kar je škodovala tuja sila.

Take knjižice naj si priskerbé naše rodoljubne časopise, ki se vestno in neprenehoma trudijo za našo blagostanje, in knjige domače ter počasi tudi od drugih naših bratov slovanskih, posebno na jugu.

Bukvice naj gredo od rok od rok. Če eden kaj ne razume, naj praša bolj zvedenega. Bolj zvedeni in prebrisani podstopijo naj se ljudomilega dela, da učé svoje soobčane brati in pisati.

Pokažimo, da zamoremo posebno napeti svoje dušne sile in da prava ljubezen vlada med nami. V tem bode rastla edinost in sloga, — v slogi pa le dozoreti zamorejo večé djanja.

Zato dragi, mili rodoljubje, blage duše! zastavite Vaše delo za važne, prevažne pripomočke narodnega izobraženja. Zbirajte po občinah (županijah ali srenjah) ali po farah, ali posamesnih selih ljudi skupaj, da si z zjedinjeno močjo napravljajo knjižnice, v katerih naj se naserkajo dobrega medú iz narodnih knjig.

Kakor se vnema na nebu nebrojno zvezdic ko svilla mreža celo nebo vspenjajoča, tako naj se zbudi v našem narodu knjižnica pri knjižnici, ki bodo prave luči narodnega razjasnjenja."

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Visokoč. g. Alijančič Andr. je dobil dekanjsko in mestno faro v Velikoveu. Č. g. Majhar Jern. je dobil taro Gozdanje; č. g. Partl Karl pa faro Pölling. Č. g. Mraz Tom. je prišel za provizorja v št. Kocijan; č. g. Rakeb Jož. pa za kaplana v Ljbeliče. — Umerla sta čč. gg. Gütl Mih. fajm. na Rutah in Kac Štef. kapl. v št. Štefanu na Zili. R. I. P.!

* Goriška nadškofija: Prestavljeni so: čč. gg. Golia Jož. iz Črnič za kurata v Lom; č. g. Galli Jan. iz Belvedera za kurata v Foliano in č. g. Marcolini A. iz začasnega pokoja za administratorja v Belvedere. — Umerl je č. g. Komin Dom., korvikar v Gorici. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Lokalija Lučne je podeljena ondotnemu namestniku, č. g. Janu Šim.; — lokalija Zapoge pa č. g. Narobe Mart. Prestavljena sta čč. gg. Rabič Šim. iz Predvora v Košano; — Zalokar Jož. od ondot v Predvor. — Umerli so čč. gg. Orehek Jan., duh. pom. v pokoji v Ljubljani; Breclenik Jan., fajm. v Dolu in Preve Mart., fajm. v Mozeltji. R. I. P.!

* Lavantinska škofija: Imenovani so čč. gg.: Centrih Ant., nadfajmošter in dekan v Rogateu; — Kocbek Juri, fajm. pri sv. Križi pri Lotmerci; — Cizej Peter, kurat v Reki; — Kosi Matija, namestnik v Marenbergu; — Brečko Mat., namestnik pri sv. Petru pod sv. gorami. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Bunček Jož. na Vransko; — Cocej Joan v Luče; — Horvat Jož. v Podsredo; — Švarc Franc v Rogatec. — Umerla sta čč. gg. Čebašek Blaž, jubilirani mešnik v počitku; — Stepišnik Juri, duh. svetovavec in fajm. pri sv. Petru pod sv. gorami. R. I. P.!

* Terzaška škofija: Č. g. Bratulič Jož., farman v Čepiču, je dobil faro Verh; Bertonec Gasper, kurat v ces. ječah v Kopru, je dobil lokalijo v Azberju. Prestavljeni so bili nasledni čč. gg. duhovniki: Adami Korel Pniewski iz Buj nazaj v Izolo (otok) za kooperatorja; Obalo Jan., kapl. v Verhu, pride za kaplana v Mošenice; Zdešar Andr., duh. pom. in šolski učeník v Koridiku gre za administratorja v Čepič.